

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 14 februari 2023

Mål nr

B 5952-21

PARTER

I

Klagande

1. Riksåklagaren

Box 5553

114 85 Stockholm

2. Dahbi Messaoudi

adress hos riksåklagaren

3. Samia Messaoudi

adress hos riksåklagaren

4. Wissal Messaoudi

adress hos riksåklagaren

2–4 företrädare av riksåklagaren

Motpart

Alimamy Cole, 19971017-9137

adress okänd

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Martin Persson

Stahre Persson Advokatbyrå AB

Sankt Eriksgatan 60

112 34 Stockholm

II

Klagande

Alimamy Cole, 19971017-9137

adress okänd

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Martin Persson

adress som ovan

Motpart

Riksåklagaren

adress som ovan

SAKEN

Mord m.m.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts dom 2021-09-07 i mål B 8398-21

Hovrättens dom

se Bilaga

DOMSLUT

Hovrättens dom ändras på så sätt att Högsta domstolen

- dömer Alimamy Cole för mord,
- bestämmer påföljden till fängelse på livstid,
- förpliktar Alimamy Cole att betala skadestånd till
 - Dahbi Messaoudi med 104 940 kr och ränta enligt 6 § räntelagen på 60 000 kr från den 2 oktober 2020 och på 44 940 kr från den 3 juni 2021,
 - Samia Messaoudi med 92 635 kr och ränta enligt 6 § räntelagen på 60 000 kr från den 2 oktober 2020 och på 32 635 kr från den 3 juni 2021 och
 - Wissal Messaoudi med 60 000 kr och ränta enligt 6 § räntelagen från den 2 oktober 2020 samt
- upphäver hovrättens beslut att tillerkänna Alimamy Cole ersättning med 10 000 kr för egen bevisning i tingsrätten.

I övriga delar står hovrättens dom fast.

Högsta domstolen fastställer hovrättens sekretessförordnande.

Sekretessbestämmelsen i 21 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsatt vara tillämplig på bilderna i tingsrättens aktbilaga 88 som har lagts fram bakom stängda dörrar vid huvudförhandlingen i Högsta domstolen.

Martin Persson ska få ersättning av allmänna medel för försvaret av Alimamy Cole i Högsta domstolen med 59 924 kr, varav 44 342 kr avser arbete,

3 186 kr tidsspillan, 411 kr utlägg och 11 985 kr mervärdesskatt. Staten ska svara för kostnaden.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Riksåklagaren har yrkat att Alimamy Cole ska dömas för mord till fängelse på livstid.

Dahbi Messaoudi, Samia Messaoudi och Wissal Messaoudi har yrkat att Alimamy Cole till var och en av dem ska förpliktas att utge ersättning för personskada med 60 000 kr och ränta enligt 6 § räntelagen från den 2 oktober 2020. Därutöver har

- Dahbi Messaoudi yrkat ersättning för inkomstförlust med 44 940 kr och ränta enligt 6 § räntelagen från den 3 juni 2021, samt
- Samia Messaoudi yrkat ersättning för vårdkostnader, begravningskostnader, inklusive resekostnader, och inkomstförlust med 32 635 kr och ränta enligt 6 § räntelagen från den 3 juni 2021.

Alimamy Cole har bestritt ändringsyrkandena men har, när det gäller skadeståndsdelen, som skäligt i och för sig vitsordat storleken på beloppen för personskada och Samia Messaoudis vårdkostnad samt sättet att beräkna ränta.

Alimamy Cole har yrkat att han ska frikännas från ansvar för vapenbrott den 27 mars 2020 samt att brottet mot vapenlagen den 30 januari 2019 ska rubriceras som ringa brott och därmed inte föranleda ansvar. Vidare har han yrkat att påföljden under alla förhållanden ska mildras.

Riksåklagaren har bestritt Alimamy Coles ändringsyrkanden.

DOMSKÄL

Bakgrund

Åtalet för mord

1. Den 2 oktober 2020 sköts Wissem Messaoudi till döds med flera skott vid busshållplatsen i korsningen Östra Galaxvägen och Rymdgatan i Märsta.
2. Alimamy Cole åtalades för mord. Enligt åklagaren hade han berövat Wissem Messaoudi livet genom att skjuta honom med flera skott mot kroppen.
3. Alimamy Cole förnekade gärningen.
4. Tingsrätten fann att det var ställt utom rimligt tvivel att Alimamy Cole var gärningsman och dömde honom för mord till fängelse på livstid. Hovrätten har kommit till motsatt slutsats och frikänt Alimamy Cole.

Åtalen för vapenbrott och brott mot vapenlagen

5. Den 30 januari 2019 påträffades 14 patroner på Buregatan i Märsta. Alimamy Cole medgav att det var hans patroner. Vid en husrannsakan i en lägenhet på Tingvallavägen i Märsta den 27 mars 2020 påträffades bl.a. en pistol i ett rum som Alimamy Cole disponerade.
6. Åklagaren åtalade Alimamy Cole för brott mot vapenlagen (patronerna) och grovt vapenbrott (pistolen).
7. Alimamy Cole ansåg att innehavet av patronerna skulle bedömas som ringa brott och därför inte föranleda ansvar. Han bestred ansvar för vapenbrottet på den grunden att det inte var hans pistol.
8. Tingsrätten dömde Alimamy Cole för de åtalade gärningarna men rubricerade vapenbrottet som brott av normalgraden. Hovrätten har fastställt tingsrättens domslut i dessa delar.

Handläggningen i Högsta domstolen

9. Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Alimamy Cole inställde sig inte personligen till förhandlingen. Högsta domstolen beslutade att målet kunde prövas trots att Alimamy Cole inte var personligen närvarande, se bilaga.

Vad målet i Högsta domstolen gäller

10. Målet i Högsta domstolen gäller framför allt om det är ställt utom rimligt tvivel att Alimamy Cole har gjort sig skyldig till mord i enlighet med vad åklagaren påstår i gärningsbeskrivningen. Målet aktualiserar generella frågor om bevisprövningen i brottmål.

Allmänna utgångspunkter för bevisprövningen i brottmål*Bevisbörda och beviskrav*

11. I ett brottmål tar domstolen ställning till åklagarens gärningsbeskrivning. Denna består i grunden av en rad påståenden om faktiska förhållanden (rättsfakta), ofta ett händelseförlopp, som ska motsvara den beskrivning av brottet som finns i den eller de straffbestämmelser som åklagaren anser ska tillämpas. Det är, i princip utan undantag, åklagaren som har bevisbördan för att påstådda rättsfakta föreligger och att det således har gått till på det sätt som åklagaren hävdar i gärningsbeskrivningen.

12. För att åklagaren ska uppfylla sin bevisbörda måste han eller hon presentera en utredning som motsvarar det eller de krav på bevisningens styrka som gäller i brottmål. Varken i rättegångsbalken eller i någon annan lagstiftning anges vilket krav som ställs på bevisningen för att en tilltalad ska bli fälld i ett brottmål. Kravet brukar dock i allmänhet uttryckas så att åtalet ska vara styrkt.

13. Högsta domstolen har i flera rättsfall förklarat att detta innebär att det för en fällande dom krävs att domstolen finner att det genom den utredning som har lagts fram i målet är ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har begått den gärning som åklagaren påstår. I kravet ligger att utredningen ska vara så fullständig att det inte finns anledning att anta att ytterligare undersökning skulle ändra bedömningen; domstolen ska på grundval av den presenterade utredningen kunna dra slutsatsen att det inte finns andra möjliga förklaringar till händelseförloppet. Om det i något avseende kvarstår osäkerhet sedan utredningen har lagts fram, t.ex. när det gäller andra tänkbara gärningsmän, kan detta leda till att beviskravet inte är uppfyllt. (Jfr ”Balkongmålet” NJA 2015 s. 702 p. 28 och 29 samt ”Målsägandens ålder” NJA 2019 s. 347 p. 16.)

14. När det gäller frågan om det kan finnas alternativa förklaringar bör domstolen överväga sådana inom ramen för vad utredningen ger anledning till och vad som annars framstår som värt att beakta. Utgångspunkten är att alla någorlunda rimliga alternativa förklaringar måste uteslutas för att domen ska bli fällande. En alternativ förklaring till det som åklagaren påstår måste dock framstå som praktiskt möjlig och det ska finnas anledning att räkna med den just i det fall som bevisprövningen avser. Betydelsen av en alternativ förklaring kan i det enskilda fallet vara beroende av hur stark den övriga utredningen till stöd för åtalet är.

15. När det påstås att en gärning har utförts av flera personer tillsammans och i samförstånd krävs sådan bevisning på individnivå att man beträffande var och en av de inblandade – med det beviskrav som gäller i brottmål – kan konstatera att de har medverkat i brottets utförande på ett sådant sätt att de är att betrakta som medgärningsmän (se t.ex. ”Akallarånet” NJA 2006 s. 535).

16. Det höga beviskrav som gäller för att någon ska kunna dömas för ett brott går tillbaka på oskuldspresumtionen som ingår som ett moment i bestämmelserna om en rättvis rättegång i 2 kap. 11 § andra stycket

regeringsformen och artikel 6 i Europakonventionen. Beviskravet är en förutsättning för att förhindra att oskyldiga döms. Kravet syftar också till att undvika att fällande domar som har fått laga kraft senare blir föremål för resning på grund av att det har kommit fram nya omständigheter eller bevis.

17. Att åklagaren möter bevissvårigheter leder normalt inte till att beviskravet sänks. I rättspraxis har dock ett lägre och annorlunda formulerat krav accepterats i fråga om vissa särskilda förhållanden, främst den tilltalades invändningar om ansvarsfrihet på grund av nödvärn eller liknande omständigheter; i sådana fall anses det räcka att åklagaren lägger fram så mycket bevisning att invändningen framstår som obefogad. Bevislättningen motiveras framför allt av att det som åklagaren i dessa situationer ska bevisa är att någonting inte har inträffat. (Se t.ex. ”Målsägandens ålder” p. 18.)

Den fria bevisprövningen

18. Enligt 35 kap. 1 § första stycket rättegångsbalken ska domstolen avgöra vad som är bevisat i målet efter en samvetsgrann prövning av allt som har förekommit.

19. Innebörden av bestämmelsen är att det råder fri bevisföring och fri bevisprövning. Detta innebär emellertid inte att värderingen av den bevisning som åberopas är helt överlämnad åt domstolens skönsmässiga bedömning. I rättspraxis har vissa principer för bedömningen utvecklats. Samtidigt har Högsta domstolen tydligt framhållit att principer och riktlinjer för bevisbedömningen måste behandlas med försiktighet och urskillning och att det inte är möjligt att ange en modell för bevisbedömningen som kan tillämpas i alla olika typer av mål. Det viktiga är att bedömningen grundas på rationella skäl och innefattar en objektivt grundad och strukturerad analys av bevisningen. (Se ”Balkongmålet” p. 20 och 21 och NJA 2017 s. 316 I p. 7.)

20. Bevisning brukar delas in i direkt (kausal) och indirekt (strukturell) bevisning. Indirekt bevisning kallas också ofta för indiciebevisning. Med direkt bevisning avses bevis som är omedelbart kopplade till det som påstås i gärningsbeskrivningen. Ett vittne som anger att han eller hon har sett att det är just den tilltalade som har skjutit målsäganden är ett exempel på direkt bevisning. Vid indirekt bevisning saknas motsvarande omedelbara samband mellan beviset och det som påstås i gärningsbeskrivningen; det betyder att det som framgår av beviset kan vara riktigt utan att det har gått till på det sätt som påstås i gärningsbeskrivningen. Detta gäller t.ex. i fråga om DNA-spår från den tilltalade på patronhylsor som har hittats på den plats där målsäganden har blivit skjuten.

21. Det finns inte något krav på att åklagaren måste presentera direkt bevisning för att ett åtal ska kunna bifallas. Även i situationer där bevisningen uteslutande är indirekt kan det samlade värdet av bevisningen vara så starkt att det är ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till den gärning som åklagaren påstår.

Närmare om bevisprövningen

22. Domstolen bör först värdera betydelsen av varje enskilt bevis (t.ex. uppgifter som ett vittne har lämnat). Det bör ske med beaktande av alla omständigheter som har betydelse för värderingen. Vid värderingen av en vittnesiakttagelse bör alltså beaktas bl.a. om vittnet hade fri sikt eller inte samt eventuella förklaringar och invändningar som har framförts av den tilltalade beträffande det aktuella beviset.

23. Eftersom bevissituationen varierar stort mellan olika typer av mål är det inte möjligt att ange en metod som kan tillämpas i samtliga situationer. Vilken metod som domstolen ska använda för att pröva den bevisning som parterna har åberopat måste alltid avgöras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. I vissa mål är t.ex. den bevisning som åberopats av åklagaren

och den tilltalade densamma eller hänför sig till samma förhållanden. Det kan röra sig om att åklagaren och den tilltalade åberopar olika vittnen avseende samma omständighet, exempelvis huruvida den tilltalade har befunnit sig på en viss plats. I dessa fall är det inte sällan lämpligt att värdera åklagarens och den tilltalades bevisning i ett sammanhang.

24. I vissa mål ligger det däremot närmare till hands att värdera den bevisning som åberopas för respektive mot åtalet på ett mer uppdelat sätt. I ”Balkongmålet” har Högsta domstolen i linje med detta använt angreppssättet att domstolen inleder med att värdera den bevisning som åklagaren har åberopat för att styrka det som påstås i gärningsbeskrivningen för att därefter ta ställning till den tilltalades bevisning (se p. 22 och 23 i rättsfallet). Detta tillvägagångssätt kan många gånger komma till användning när två alternativa – och ofta oförenliga – konkreta händelseförlopp står emot varandra. Även när domstolen går till väga på detta sätt bör värderingen av olika bevis emellertid ske med beaktande av alla omständigheter som har betydelse vid den värderingen (se p. 22 i det föregående, jfr även Högsta domstolens prövning i exempelvis p. 44 och 62 i ”Balkongmålet”).

25. Bedömningen av ett enskilt bevis behöver ofta ske i flera led. Först prövas hur säkert beviset som sådant är, t.ex. hur sannolikt det är att det DNA som har påträffats på en brottsplats kommer från den tilltalade, och därefter prövas hur starkt detta – direkt eller indirekt – talar för det som påstås i gärningsbeskrivningen.

26. När domstolen på detta sätt har bedömt styrkan i varje enskilt bevis finns det förutsättningar att väga samman all den bevisning som har åberopats. Detta kan göras på olika sätt (se p. 23 och 24).

27. Den samlade styrkan i bevisningen är beroende av styrkan i varje enskilt bevis, hur många bevis det finns och hur bevisen förhåller sig till varandra, t.ex. om de är fristående och samverkande eller om de utgör olika

delar av en kedja med flera olika led. Det sammanvägda bevisvärdet av två fristående och samverkande bevis är i princip högre än värdet av varje enskilt bevis. När det gäller kedjebevisning är förhållandet ofta det motsatta; ju fler led som ingår desto svagare är bevisningen för slutledet i kedjan.

28. Det är först vid sammanvägningen av all den bevisning som parterna har åberopat som domstolen kan uttala sig om huruvida åklagaren har presenterat så stark bevisning att det är ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har begått den åtalade gärningen. Domstolen måste då också pröva betydelsen av alternativa förklaringar (se p. 14).

Bedömningen av bevisningen avseende åtalet för mord

Utredningen om händelseförloppet

29. Åklagaren har som bevisning åberopat en övervakningsfilm från den buss som befann sig på busshållplatsen vid tidpunkten för skjutningen, vittnesförhör med tre personer som befann sig på platsen, brottsplatsundersökning och protokoll från rättsmedicinsk obduktion.

30. Av övervakningsfilmen framgår sammanfattningsvis följande. Wissem Messaoudi står på busshållplatsen och väntar på att bussdörrarna ska öppnas. En person i mörka byxor och grön jacka med pälsförsedd huva uppdragen över huvudet kommer upp bakom och rör sig mot Wissem Messaoudi. Personen ser ut att skjuta mot Wissem Messaoudi med ett pistolliknande föremål. Wissem Messaoudi vänder sig om och tar sig mot bussens bakre del med angriparen efter sig. Därefter kör bussen från platsen och angriparen och Wissem Messaoudi försvinner ur bild.

31. Av övervakningsfilmens tidsstämpel framgår att gärningen begicks kl. 11.43–11.44 den 2 oktober 2020.

32. När polis anlände låg Wissem Messaoudi livlös på Östra Galaxvägen strax bakom den plats där bussen hade stått. På platsen påträffades bl.a. åtta patronhylsor.

33. Av obduktionsutlåtandet framgår att Wissem Messaoudi träffats av fem kulor från ett skjutvapen och att han avlidit till följd av skadorna.

34. Det är framför allt två av vittnena, Lana Vukovic och Hassan Antar, som har lämnat uppgifter av betydelse för utredningen.

35. Lana Vukovic hade fri sikt och har uppskattat att hon bevittnade händelsen på ungefär sex meters avstånd. Även Hassan Antar hade fri sikt och enligt hans uppskattning såg han händelsen på ca tio meters avstånd. Enligt vittnesuppgifterna anlände och avlägsnade sig skytten på en elsparkcykel. Lana Vukovic har uppgett att skytten bar en olivgrön jacka med en stor luva med pälskrage uppdragen över huvudet.

36. Lana Vukovic såg att personen som kom på sparkcykeln sprang fram mot Wissem Messaoudi och började skjuta mot honom. Wissem Messaoudi vände sig om och försökte fly bakom bussen. Skytten följde efter och fortsatte att skjuta. Lana Vukovic har uppskattat att avståndet mellan skytten och Wissem Messaoudi var ca en meter vid det första skottet men att senare skott avfyrades på närmare håll, ungefär en halv meter.

37. Hassan Antar har berättat att skytten och Wissem Messaoudi var tätt inpå varandra, precis vid varandra, och att Wissem Messaoudi viftade eller krängde med armarna. Hassan Antar har uppskattat att avståndet mellan skytten och Wissem Messaoudi var knappt någon meter eller mindre, men är inte säker på om det förekom någon beröring mellan skytten och Wissem Messaoudi.

Riksåklagarens påstående om gärningsman

38. Enligt riksåklagaren var gärningsmannen Alimamy Cole. Till stöd för detta har åberopats muntlig och skriftlig bevisning som enligt åklagaren knyter honom till gärningen, bl.a. teknisk bevisning i form av DNA.

Patronhylsorna som påträffades på brottsplatsen

39. På brottsplatsen påträffades åtta patronhylsor. På fyra av dem har det säkrats DNA som har analyserats av Nationellt forensiskt center (NFC). Enligt NFC talar resultaten extremt starkt (Grad +4) för att DNA på tre av dessa hylsor kommer från Alimamy Cole. När det gäller det DNA som påträffades på den fjärde hylsan talar resultaten med motsvarande styrka för att det kommer från Carolina Larsson som var Wissem Messaoudis flickvän.

40. Genom analysen står det klart att det är Alimamy Coles DNA som finns på tre av patronhylsorna. Frågan är därmed hur starkt detta talar för att han är gärningsman.

41. Av utredningen framgår att Alimamy Cole vid tidpunkten för den aktuella händelsen rörde sig i kriminella kretsar och att han hade såväl tillgång till som god kunskap om vapen och ammunition. Det är därför möjligt att hans DNA har hamnat på patronhylsorna som en följd av att han i ett helt annat sammanhang har varit i kontakt med dem. Att detta är en fullt möjlig förklaring illustreras också av att även en annan persons DNA finns på en av hylsorna.

42. Det går alltså inte att avgöra när eller hur Alimamy Coles DNA hamnade på tre av patronhylsorna och det kan finnas andra förklaringar än att han är gärningsman. Men oavsett möjligheten till alternativa förklaringar får detta bevis anses ha ett inte oväsentligt bevisvärde.

Jackan som påträffades i Alimamy Coles bostad

43. Den 3 februari 2021 gjorde polisen en husrannsakan i Alimamy Coles bostad på Lyckostigen i Märsta. I hallen, direkt till vänster innanför ytterdörren, påträffades en jacka som liknade den jacka som gärningsmannen syns bära på övervakningsfilmen. Jackan har undersökts av NFC.

44. Vid undersökningen påträffades två millimeterstora besudlingar av blod nedtill på jackans framstycke. Vidare återfanns fyra tändsatspartiklar, tre på ärmarna och en på fickorna. Sammansättningen av dessa partiklar har jämförts med sammansättningen av tändsatspartiklarna i en av de tomhylsor som påträffades på brottsplatsen och som bar spår av Alimamy Coles DNA. Det har konstaterats att två av tändsatspartiklarna på ärmarna och partikeln på fickorna har samma sammansättning som tändsatspartiklarna i tomhylsan. Denna sammansättning förekommer enligt NFC endast i ca fem procent av ärendena. Slutligen påträffades DNA på jackan. Det var dels på kragens högersida, dels på nacken, dels på högerärmens mudd.

45. Enligt NFC

- talar resultaten extremt starkt för att blodet kommer från Wissem Messaoudi (Grad +4),
- talar resultaten avseende tändsatspartiklarna i någon mån för att jackan har varit i nära anslutning till skjutvapen då det avfyrats eller varit i kontakt med skjutvapen eller något vapenrelaterat (Grad +1),
- talar resultaten extremt starkt för att huvuddelen av DNA på kragens högersida kommer från Alimamy Cole (Grad +4) och
- kan DNA på nacken och högerärmens mudd på grund av komplexitet inte utvärderas för jämförelse mot person.

46. Av övervakningsfilmen framgår att gärningsmannen bar en grön jacka med en pälsförsedd huva som var uppdragen över huvudet. Alimamy Coles försvarare har framfört att jackan på filmen, till skillnad mot den som påträffades i bostaden, synes sakna en snörstopp i en stark färg, fickor och ett märke på ena ärmen. Vidare har försvararen anfört att muddarna på ärmarna förefaller vara av olika nyans när man jämför jackan på filmen med den jacka som påträffades i lägenheten.

47. Övervakningsfilmens bildkvalitet har vissa brister. Det är dock ingen tvekan om att den jacka som gärningsmannen ses bära på filmen är påtagligt lik den som påträffades i Alimamy Coles bostad. Det går däremot inte att av filmen göra de bedömningar avseende detaljer på jackan som försvararen har gjort.

48. Genom NFC:s analys står det klart att det är Wissem Messaoudis blod som finns på jackan. Försvararen har hävdade att det inte är möjligt att blodet har hamnat på jackan i samband med skjutningen. Till stöd för detta har hänvisats till vittnet Sonny Björks uppgifter om att s.k. bakåtsprut från ett ingångshål förekommer endast då någon skjuts i huvudet.

49. Det framgår emellertid av de bilder som togs på Wissem Messaoudi på brottsplatsen att han hade blod på kläderna och på händerna. Vidare har såväl Lana Vukovic som Hassan Antar berättat att skytten och Wissem Messaoudi befann sig nära varandra och enligt Hassan Antar viftade eller fåktade Wissem Messaoudi med armarna. Det som har framkommit i denna del talar mycket starkt för att blodet från Wissem Messaoudi hamnade på jackan i samband med skjutningen.

50. Även förekomsten av tre tändsatspartiklar på jackan – med samma, förhållandevis ovanliga sammansättning som partiklarna i en av de patronhylsor som påträffades på brottsplatsen – talar för att det är fråga om den jacka som gärningsmannen bar.

51. Vid en sammanvägd bedömning av jackans utseende samt förekomsten av Wissem Messaoudis blod och tändsatspartiklarna på jackan gör Högsta domstolen, i likhet med hovrätten, bedömningen att det är utrett att gärningsmannen bar den jacka som påträffades i Alimamy Coles bostad.

52. Genom NFC:s analys står det klart att Alimamy Coles DNA finns på kragens högersida. Forensikern Johan Bélteky har förklarat att detta är ett av de ställen där man av erfarenhet vet att en person som bär en jacka ofta avsätter DNA. Det är därför ett sådant ställe som regelmässigt undersöks. Andra sådana ställen är muddarna på ärmarna och insidan vid nacken.

53. Alimamy Cole har uppgett att han aldrig har sett eller använt jackan. Hans försvarare har framhållit att det bredvid jackan hängde en annan jacka. Försvararen har vidare anfört att enligt bilderna från husrannsakan synes den andra jackan vidröra kragens högra sida på den beslagtagna jackan, vilket enligt honom innebär att DNA kan ha överförts mellan jackorna.

54. Försvararen har vidare framhållit att även om Alimamy Cole har burit och avsatt DNA på jackan så kan den vid gärningstillfället ha burits av någon annan. Försvararen har i anslutning till det anfört följande. Jackan togs i beslag först fyra månader efter gärningen och den spaning som polisen bedrev mot lägenheten har inte varit kontinuerlig. Flera personer kan alltså ha varit i lägenheten utan att polisen har uppmärksammat dem. Och jackan kan ha lämnats i lägenheten av gärningsmannen någon gång i tiden mellan gärningen och husrannsakan. Vidare finns det DNA på nacken och muddarna men det har inte gått att analysera från vem eller vilka detta DNA härstammar. Dessutom står det klart att flera andra personer har vistats i lägenheten. Det har t.ex. påträffats handlingar och ett pass tillhörande en person som tidigare har dömts för bl.a. rån med en pistol, vilket visar att även denna person kan ha bott i lägenheten.

55. Som försvararen har framhållit finns det en möjlighet att Alimamy Coles DNA har hamnat på jackan utan att han har burit den. Mot detta ska dock ställas att DNA har avsatts på ett ställe där det erfarenhetsmässigt påträffas spår från en person som bär en jacka. Fyndet på jackan skulle i och för sig kunna förklaras av att Alimamy Cole faktiskt har burit den, men vid ett eller flera tillfällen som inte alls har att göra med den nu åtalade gärningen. Som försvararen också har påpekat kan även andra personer ha burit jackan; fyndet av DNA vid nacken och på muddarna talar för det.

56. Ett antal alternativa förklaringar till spåren på jackan kan alltså tänkas. Av central betydelse är emellertid att jackan har påträffats i Alimamy Coles bostad med hans DNA på ett ställe där en bärare av jackan regelmässigt avsätter spår. Även med beaktande av möjliga alternativa förklaringar talar denna bevisning sammantaget förhållandevis starkt för att Alimamy Cole är gärningsman.

Övrig bevisning som påträffats i Alimamy Coles bostad

57. Vid en husrannsakan i Alimamy Coles bostad den 3 februari 2021 påträffades emballaget (en kartong) till en elsparkcykel. Vid genomsökning av Alimamy Coles mobiltelefon hittade polisen en mejlkonversation av vilken det framgick att han köpte en elsparkcykel den 21 september 2020. Med hänsyn till att gärningsmannen anlände till och lämnade brottsplatsen på en elsparkcykel måste uppgifterna om att Alimamy Cole hade tillgång till en elsparkcykel anses ha ett visst, om än begränsat, bevisvärde.

58. Vid en annan husrannsakan i bostaden den 5 mars 2021 påträffades ett par mörka jeans i en garderob i Alimamy Coles sovrum. På jeansen fanns en tändsatspartikel som hade samma ovanliga typ av sammansättning som partiklarna i en av de patronhylsor som bar spår av Alimamy Coles DNA. Enligt NFC:s analys talar resultaten varken för eller emot att jeansen har varit i

nära anslutning till skjutvapen då det avfyrats eller har varit i kontakt med skjutvapen eller något annat vapenrelaterat, t.ex. patronhylsor.

59. Av övervakningsfilmen framgår att skytten bar mörka byxor. Även om det inte går att dra några bestämda slutsatser av förekomsten av en enstaka tändsatspartikel på ett klädesplagg, så har ändå det faktum att en tändsatspartikel av denna typ påträffades på ett par mörka jeans som tillhör Alimamy Cole ett visst begränsat bevisvärde.

Vittnenas uppgifter om gärningsmannen och vad som kan iaktas på övervakningsfilmen

60. Inte någon av de tre personer som bevittnade händelsen har sett gärningsmannens ansikte. Lana Vukovic har angett att hon uppfattade skytten som lång och smal och har uppskattat längden till mellan 180 och drygt 185 cm.

61. Alimamy Cole är enligt uppgifter i sitt pass 171 cm. Som såväl tingsrätten som hovrätten har uttalat är det emellertid lätt att missbedöma en persons längd, särskilt under ett hastigt händelseförlopp där man saknar något att jämföra med. Vidare hade skytten en pälsförsedd luva över huvudet, vilket kan antas ha försvårat längdbedömningen. Högsta domstolen delar tingsrättens och hovrättens uppfattning att Lana Vukovics uppgifter inte utesluter Alimamy Cole som gärningsman.

62. Det som kan iaktas på övervakningsfilmen om gärningsmannens kroppsbyggnad är inte oförenligt med riksåklagarens påstående att det är Alimamy Cole som är gärningsman.

Alimamy Cole saknar alibi och har haft möjlighet att utföra gärningen

63. Av Alimamy Coles uppgifter framgår att han vid den i målet aktuella tiden bodde i den lägenhet där jackan påträffades. Lägenheten är belägen

ungefär 2,5 km från brottsplatsen och det tar, beroende på vilken väg som väljs, mellan nio och elva minuter att med cykel ta sig från lägenheten till brottsplatsen.

64. Alimamy Cole har angett att han befann sig i lägenheten den aktuella dagen fram till dess att han tillsammans med en kompis, Bonniface Oresi, tog sig till Burger King för att äta lunch.

65. Såväl tingsrätten som hovrätten har med stöd av vad som framkommit av analysen av Alimamy Coles telefon, vad vittnet Bonniface Oresi har uppgett samt utdrag som visar den senares betalningstransaktioner funnit utrett att Alimamy Cole saknar alibi för tiden då skjutningen utfördes och att han hade möjlighet att utföra gärningen. Högsta domstolen delar denna bedömning.

Sammanvägning av bevisningen i målet

66. Som framgår av redovisningen är all den åberopade bevisningen indirekt, vilket innebär att det kan finnas alternativa förklaringar till det som vart och ett av bevisen utvisar. När bevisningen vägs samman är det viktigt att bedöma hur de olika bevisen förhåller sig till varandra (se p. 27).

67. Riksåklagaren har presenterat två bevis som, oberoende av varandra, talar för att Alimamy Cole är gärningsman. För det första hittades den jacka som gärningsmannen bar i Alimamy Coles bostad med hans DNA på kragens högersida; ett ställe där den som bär en jacka ofta avsätter DNA. För det andra påträffades hans DNA på tre av de åtta patronhylsor som sköts ut ur det vapen som gärningsmannen använde. Vart och ett av dessa bevis, som är fristående och samverkande, pekar mot Alimamy Cole som gärningsman.

68. Genom åklagarens utredning har det också framkommit andra omständigheter som stärker misstankarna mot Alimamy Cole. Gärningsmannen använde sig av en elsparkcykel och Alimamy Cole köpte en sådan

knappt två veckor före den i målet aktuella händelsen. Av övervakningsfilmen framgår att gärningsmannen bar mörka byxor och på ett par mörka jeans som tillhör Alimamy Cole hittades en tändsatspartikel som hade samma ovanliga typ av sammansättning som partiklarna i en av de patronhylsor som bar spår av hans DNA.

69. Det samlade värdet av bevisningen är i detta fall högre än det adderade värdet av de enskilda bevisen; det framstår som mycket osannolikt att samtliga de omständigheter som framkommit genom åklagarens bevisning skulle föreligga även om gärningsmannen var någon annan än Alimamy Cole. Vid en sammanvägd bedömning ger därför den av åklagaren åberopade bevisningen ett mycket starkt stöd för åtalet.

70. Det kan också konstateras att Alimamy Cole saknar alibi och att han har haft möjlighet att utföra gärningen. Till detta kan läggas att det som på övervakningsfilmen kan iakttas avseende gärningsmannens kroppsbyggnad inte talar mot att Alimamy Cole skulle kunna vara gärningsman. Inte heller utesluter vittnenas uppgifter detta.

71. Det måste vidare prövas om det finns anledning att räkna med någon annan gärningsman.

72. Försvaren har framfört att det finns åtminstone två andra personer som kan tänkas vara gärningsman.

73. Beträffande den ena personen som försvaren har nämnt – en person som har lämnat kvar handlingar hemma hos Alimamy Cole (se p. 54) – kan konstateras att det inte finns något annat som talar för att han skulle vara gärningsman än att han har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet och att han har vistats i Alimamy Coles bostad. Dessa omständigheter påverkar därför inte bevisläget i målet.

74. När gäller den andra personen har försvararen framhållit att det kom in ett anonymt tips till polisen den 20 oktober 2020 där personen angavs vara den ”som åkte iväg på Voyen i samband med mordet...”. Försvararen har angett att det är en brist i utredningen att detta spår inte följdes upp, särskilt eftersom polisen enligt honom fick flera olika uppgifter om att Wissem Messaoudi ca en månad innan han mördades hade skjutit mot en lägenhet på den gata där den utpekade personen bodde och det senare också framkom att personen var en bekant till Alimamy Cole. Försvararen har också pekat på uppgifter i utredningen som visar att personen och Alimamy Cole hade en sms-konversation den 3 oktober 2020, dvs. dagen efter mordet, och att det av denna konversation framgår bl.a. att personen hade tillgång till en elsparkcykel och verkade vara på väg till Alimamy Coles bostad.

75. Högsta domstolen konstaterar att hypotesen att mordet begicks av den sistnämnda personen huvudsakligen bygger på ett anonymt och mycket kortfattat tips. I målet har i och för sig framgått att personen och Alimamy Cole hade kontakter med varandra vid tiden för mordet på Wissem Messaoudi. Varken detta eller att det finns indikationer på att personen hade tillgång till en elsparkcykel ger emellertid anledning att räkna med att det var den här personen som begick mordet. I sammanhanget kan framhållas att den koppling till en tidigare skjutning som försvararen har lyft fram framstår som så obestämmd att den inte kan tillmätas någon egentlig betydelse. Enligt åklagaren genomfördes också ett förhör med personen senare under förundersökningen vilket inte ledde utredningen vidare. Med hänsyn till den bevisning som i övrigt finns i målet påverkar det som har framkommit i denna del inte på något beaktansvärt sätt bedömningen av bevisläget i målet.

76. Inte heller i övrigt finns det något som ger anledning att räkna med att gärningen utfördes av någon annan än Alimamy Cole.

77. Vid en sammantagen bedömning är bevisningen mot Alimamy Cole så stark att det är ställt utom rimligt tvivel att han är gärningsman. Han ska därför dömas för den åtalade gärningen, som är att bedöma som mord.

Bedömningen avseende åtalen för vapenbrott och brott mot vapenlagen

78. När det gäller vapenbrottet avser det innehav av ett skjutvapen som påträffades i det rum i en lägenhet som Alimamy Cole då bodde i. Vapnet hittades i en plastpåse som låg i en garderob. Alimamy Cole har medgett att det var hans påse. Utöver vapnet påträffades i påsen bl.a. cannabisväxtdelar samt flera dokument som tillhörde Alimamy Cole, bl.a. ett tjänstekort på Hermods, ett utbildningsintyg för truckförare och brev adresserade till honom.

79. Högsta domstolen delar tingsrättens och hovrättens bedömning att dessa omständigheter inte kan leda till någon annan slutsats än att det är Alimamy Coles vapen. Det är således ställt utom rimligt tvivel att Alimamy Cole har innehaft vapnet och han ska därför dömas för vapenbrott i enlighet med vad hovrätten har kommit fram till.

80. När det gäller åtalet för brott mot vapenlagen bestående i innehav av 14 patroner av kaliber 9 mm delar Högsta domstolen tingsrättens och hovrättens bedömning att detta utgör ett brott av normalgraden.

Påföljd

81. Straffet för mord är fängelse på viss tid, lägst tio och högst arton år, eller på livstid (3 kap. 1 § brottsbalken).

82. Efter en lagändring som trädde i kraft den 1 januari 2020 är utgångspunkten enligt Högsta domstolens praxis att mord har ett straffvärde som motsvarar fängelse i sexton år. Denna utgångspunkt gäller om det inte finns vare sig några försvårande eller några förmildrande omständigheter. (Se ”Mordet med hanteln” NJA 2021 s. 583 p. 9.)

83. Om det finns försvårande omständigheter kan det motivera ett längre tidsbestämt fängelsestraff än sexton år, i första hand arton år, eller livstids fängelse. Som skäl för livstids fängelse ska särskilt beaktas om gärningen har föregåtts av noggrann planering, präglats av särskild förslagenhet, syftat till att främja eller dölja annan brottslighet, inneburit svårt lidande för offret eller annars varit särskilt hänsynslös. Domstolen måste alltid göra en helhetsbedömning med hänsyn till samtliga omständigheter. (Se ”Mordet med hanteln” p. 12–17.)

84. I detta fall är det fråga om ett mord som uppenbarligen har varit planerat. Det har utförts på ett kallblodigt sätt. Förfaringssättet – avlossande av ett flertal skott på en allmän plats där flera andra personer befann sig – har inneburit en påtaglig risk för att flera personer skulle träffas av skotten. Gärningen får mot den bakgrunden, vid en helhetsbedömning, anses präglad av särskild hänsynslöshet. Det finns inte några förmildrande omständigheter. Sammantaget framstår omständigheterna som så kvalificerat allvarliga att ett livstidsstraff är befogat.

Skadestånd

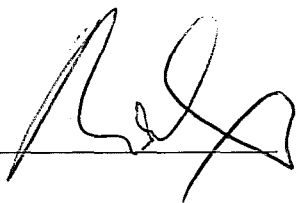
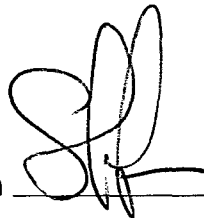
85. Med hänsyn till utgången i ansvarsdelen ska Alimamy Cole utge skadestånd. Högsta domstolen gör i denna del samma bedömning som tingsrätten. Alimamy Cole ska därför betala skadestånd till Dahbi Messaoudi, Samia Messaoudi och Wissel Messaoudi i enlighet med vad de har yrkat.

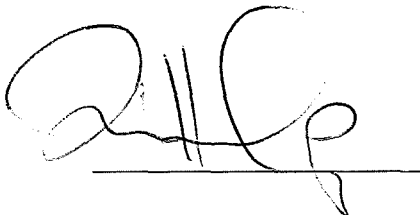
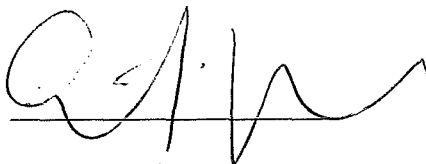
Ersättning för rättegångskostnad

86. Hovrätten har med stöd av 31 kap. 2 § rättegångsbalken tillerkänt Alimamy Cole ersättning med 10 000 kr avseende kostnad för sakkunnig.

87. Enligt 31 kap. 9 § rättegångsbalken ska domstolen på eget initiativ pröva om en kostnad, som enligt domstolens beslut ska utgå av allmänna medel, ska återbetalas av den tilltalade eller annan eller om den skall stanna på staten. Vidare finns det i 31 kap. 10 § bestämmelser som anger att vid överklagande av mål från en lägre domstol så ska skyldigheten att ersätta rättegångskostnad i den högre domstolen bestämmas med hänsyn till utgången där. Detta gäller även i situationer när en lägre domstol med stöd av 31 kap. 2 § har tillerkänt den tilltalade ersättning av allmänna medel (se NJA 1994 s. 515).

88. Med hänsyn till att Alimamy Cole i Högsta domstolen döms enligt åtalet ska därför hovrättens beslut om ersättning för rättegångskostnad upphävas.

 Sten Andersson

I avgörandet har deltagit justitieråden Anders Eka, Sten Andersson, Stefan Johansson (referent), Petter Asp (skiljaktig) och Christine Lager. Föredragande har varit justitiesekreteraren Elisabeth von Salomé.

SKILJAKTIG MENING

Justitierådet Petter Asp är, såvitt avser åtalet för mord, skiljaktig och anför:

Jag är vad gäller bedömningen av bevisningen avseende åtalet för mord, dvs. när det gäller bedömningen i det enskilda fallet, skiljaktig på sätt som framgår av det följande.

För att en fällande dom ska kunna meddelas krävs i detta fall att det är bevisat – ställt utom rimligt tvivel – att det är Alimamy Cole som är skytten vid busshållplatsen på Östra Galaxvägen. Tillräckligt är alltså inte att det är bevisat att Alimamy Cole har haft något med mordet att göra, t.ex. genom att ha tillhandahållit vapen och ammunition eller genom att på annat sätt ha hjälpt skytten.

Den bevisning som talar för att skytten är Alimamy Cole är – se punkterna 39–56 – framför allt att hans fingeravtryck funnits på tre av de patronhylsor som hittats på brottsplatsen samt att den jacka som kan kopplas till brottet dels har hittats i den lägenhet på Lyckostigen i vilken Alimamy Cole bodde, dels har haft hans DNA på kragen. Som framgår av punkterna 57–59¹ finns det också vissa andra bevis som passar in i åklagarens beskrivning av händelseförloppet, men de har avsevärt mindre bevisvärde.

Bevisvärdet av att Alimamy Coles fingeravtryck har funnits på tre av patronhylsorna är – i förhållande till det bevistema som består i att Alimamy Cole är skytten vid busshållplatsen – relativt begränsat.

¹ Det förhållandet att Alimamy Cole har haft möjlighet att utföra gärningen samt att varken vittnenas uppgifter om skytten eller övervakningsfilmen utesluter honom som gärningsman kan inte anses ha något positivt bevisvärde, även om det är en förutsättning för en fällande dom (jfr p. 63–65).

På en annan patronhylsa har återfunnits DNA från en annan identifierad person samt ytterligare minst en person. Det framgår redan av detta förhållande att DNA kan förekomma på de patronhylsor som hittats utan att det betyder att den person som avsatt spåret också är skytten.

Bevisvärdet av att Alimamy Coles DNA finns på patronhylsorna påverkas dessutom av det förhållandet att han, såsom utredningen utvisar, har innehaft ammunition och har förmedlat vapen till åtminstone en person. Det framgår också av utredningen att han umgåtts i kretsar där det förekommit vapen och ammunition. Det finns alltså andra relativt näraliggande förklaringar till att hans DNA finns på de tre patronhylsorna än att han är skytten vid busshållplatsen. Exempelvis kan det vara så att hans DNA har hamnat på patronhylsorna i samband med att han har tillhandahållit vapnet med tillhörande ammunition eller endast ammunitionen.

Att den jacka som använts vid brottet har återfunnits i den lägenhet i vilken Alimamy Cole bodde tillsammans med sin bror är emellertid en omständighet som har ett mer påtagligt bevisvärde. Detta gäller särskilt som Alimamy Coles DNA har funnits på jackan på en sådan plats (på kragen högt framtill) där en bärare typiskt sett kan förväntas avsätta DNA.

På jackan har emellertid också återfunnits DNA från andra personer, låt vara att dessa inte har kunnat identifieras. Mot bakgrund av att jackan har funnits i den lägenhet där Alimamy Cole bott är det möjligt att han avsatt DNA på jackan genom att vid något tillfälle bära den, utan att detta skett vid mordet, eller genom att ta i den (att DNA finns på ett ställe där s.k. bärar-DNA typiskt sett finns hindrar naturligtvis inte att DNA avsätts på denna plats på annat sätt).

Likväl talar den omständigheten att jackan återfunnits i den lägenhet där Alimamy Cole bott förhållandevis starkt för att Alimamy Cole är skytten vid busshållplatsen (och än starkare för att han på något sätt varit inblandad i mordet). Till det ska läggas det bevisvärde som de övriga indicierna har. Det samlade bevisvärdet blir då högt.

För att det, enbart med stöd av indicier av det slag som åberopats i målet, ska kunna anses bevisat att Alimamy Cole är skytten vid busshållplatsen på Östra Galaxvägen, måste emellertid förutsättas att omständigheterna är sådana att de inte ger utrymme för att skytten kan vara någon annan än Alimamy Cole. Bedömningen av om det finns ett sådant utrymme är i grunden inget annat än ett – inte sällan användbart – sätt att pröva om den åberopade bevisningen är sådan att den uppfyller beviskravet i brottmål.

I den delen kan konstateras att jackan har återfunnits i lägenheten på Lyckostigen först fyra månader efter mordet. Det finns ingen bevisning som visar hur jackan har kommit dit eller var den har varit under tiden mellan mordet och den tidpunkt vid vilken jackan togs i beslag. Det kan också nämnas att två personer har bott i lägenheten samt att Alimamy Cole har uppgett att också andra har sovit där någon gång då och då.

Det kan vidare konstateras att det till polisen inkommit ett anonymt handskrivet tips som pekar ut en annan person, boende i Märsta, som den som efter mordet åkte iväg på en elsparkcykel. Det tipset inkom den 20 oktober 2020, dvs. i tiden innan Alimamy Cole aktualiserades i utredningen. Av en SMS-konversation som åberopats i målet framgår att den utpekade personen kommunicerade med Alimamy Cole dagen efter händelsen och att de då tycks ha kommit överens om att personen skulle komma till lägenheten på Lyckostigen. Den utpekade personen har i samma SMS-konversation givit uttryck för att batteriet på hans elsparkcykel var slut. Till detta ska läggas att

det i utredningen finns material som gör att Wissem Messaoudi skulle kunna kopplas till en skjutning riktad mot en lägenhet på Sleipnergatan i Märsta – en gata där den utpekade personen ska ha bott – ungefär en månad före mordet.

Det sagda betyder att det i utredningen förekommer en person som har kopplingar till Alimamy Cole, som i nära anslutning till mordet haft en elsparkcykel med urladdat batteri, som kan antas ha varit i lägenheten på Lyckostigen dagen efter mordet och som pekats ut som den som lämnade mordplatsen på en elsparkcykel. Personen kan därtill möjligen ha haft ett motiv att utföra brottet.

Dessa omständigheter är sammantagna sådana att de väcker frågor om den utpekade personen kan vara skytten. När det gäller den utpekade personen har emellertid bara mycket begränsade utredningsåtgärder vidtagits. Det har t.ex. inte presenterats någon utredning om hans förhåanden under den aktuella förmiddagen eller om hur hans utseende förhåller sig till de iakttagelser som kunnat göras beträffande gärningsmannen. Det har inte heller presenterats någon utredning som visar om den skjutning som skedde ungefär en månad före mordet avsåg den utpekade personens lägenhet.

Till detta ska läggas att det vittne som lämnat de mest utförliga uppgifterna från mordplatsen – vilka har visat sig överensstämma närmast fullt ut med vad som framgår av utredningen i övrigt – har uppgett att skytten var ungefär tio till femton centimeter längre än Alimamy Cole är. Det kan naturligtvis inte uteslutas att vittnet har misstagit sig i denna del (se punkt 61), men hon har sett stora delar av händelseförloppet på nära håll. Hennes uppgifter är därför sådana att de – trots att de inte har något särskilt högt bevisvärde såvitt avser skyttens längd – talar för att skytten var längre än Alimamy Cole, vilket väcker ytterligare tvivel kring om han är skytten vid busshållplatsen.

Även om den bevisning som lagts fram i målet sammantaget² är mycket besvärande för Alimamy Cole visar det sagda att det är fullt möjligt att skytten är någon annan än Alimamy Cole och att hans inblandning inskränker sig till andra åtgärder.

Åklagaren har alltså inte ställt utom rimligt tvivel att Alimamy Cole är skytten vid busshållplatsen på Östra Galaxvägen. Alimamy Cole ska därför frikännas.

Överröstad i denna del är jag i övriga frågor ense med majoriteten.

² I sammanhanget finns anledning att framhålla att bevisen i målet bara i begränsad utsträckning kan anses förstärka varandra (jfr p. 69 i majoritetens skäl); såväl jackan i Alimamy Coles lägenhet som DNA-träffarna på hylsorna – liksom de övriga omständigheter som talar för att han är skytten – låter sig t.ex. förklaras av att han varit delaktig i mordet på annat sätt än som gärningsman.

HÖGSTA DOMSTOLEN
Enhet 2
JS 21

AVRÄKNINGSUNDERLAG
Stockholm

Aktbilaga 63
Mål nr B 5952-21

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19971017-9137	Datum för dom/beslut
Efternamn Cole	Förnamn Alimamy

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/uppört/avbrutet

(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2020-04-14	2020-04-28
2021-02-03	2021-02-11
2021-03-05	2021-08-24

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Elisabeth von Salomé

Underskrift

Elisabeth von Salomé

Namnförtydligande

Dok.Id 252678

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2066	Riddarhustorget 8	08-561 666 00	-	måndag–fredag
103 12 Stockholm		E-post: hogsta.domstolen@dom.se		08:00–12:00
		Webb: www.hogstadamstolen.se		13:15–16:00

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 07
071425

DOM
2021-09-07
Stockholm

Mål nr
B 8398-21

Sid 1 (13)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Attunda tingsrätts dom den 21 juni 2021 i mål nr B 367-21 och B 1041-19, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Rickard Wahlqvist
Åklagarmyndigheten
Norrorts åklagarkammare i Stockholm

Motparter (Målsägande)

1. Dahbi Messaoudi
c/o åklagaren

2. Samia Messaoudi
c/o åklagaren

3. Wissal Messaoudi
c/o åklagaren

1–3 Företrädde av åklagaren

Klagande (Tilltalad)

Alimamy Cole, 19971017-9137
Buregatan 5 G, lgh 1103
195 54 Märsta

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Martin Persson
Stahre Persson Advokatbyrå AB
Sankt Eriksgatan 60
112 34 Stockholm

SAKEN

Mord m.m.

Hovrättens domslut se s. 2.

Dok.Id 1727867

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 670 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på så sätt att hovrätten
 - a) frikänner Alimamy Cole från åtalet för mord,
 - b) bestämmer påföljden till fängelse i tio månader,
 - c) ogillar målsägandenas skadeståndsyrkanden, och
 - d) tillerkänner Alimamy Cole ersättning med 10 000 kr för egen bevisning i tingsrätten.
 2. Det som tingsrätten beslutat om beslag ska fortsätta att gälla.
 3. Vad tingsrätten bestämt om sekretess ska gälla fortsatt. Med stöd av samma bestämmelse som tingsrätten angett gäller sekretess för de handlingar som lagts fram vid hovrättens förhandling bakom stängda dörrar (tingsrättens aktbilaga 88, s. 1–66).
 4. Martin Persson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 67 566 kr, varav 43 463 kr avser arbete, 10 114 kr tidspellan, 476 kr utlägg och 13 513 kr mervärdesskatt. Denna kostnad ska stanna på staten.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Alimamy Cole har yrkat att hovrätten ska frikänna honom från ansvar för mord den 2 oktober 2020 och vapenbrott den 27 mars 2020 samt rubricera brottet mot vapenlagen den 30 januari 2019 som ringa brott. Som en följd av hans yrkanden i skulddelen har han yrkat att hovrätten ska mildra påföljden, ogilla målsägandenas skadeståndsyrkanden och tillerkänna honom ersättning med 10 000 kr för egen bevisning i tingsrätten. I andra hand har han yrkat att hovrätten ska mildra påföljden och bestämma skadestånden till lägre belopp.

Åklagaren och målsägandena har motsatt sig att tingsrättens dom ändras. Åklagaren har accepterat tingsrättens bedömning när det gäller rubriceringen av vapenbrottet den 27 mars 2020.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

I enlighet med tingsrättens dom i de delar den inte har överklagats, ska Alimamy Cole dömas för narkotikabrott, grov olovlig körning, rattfylleri och ringa narkotikabrott.

Åtalet för mord

Utredningen i hovrätten är i huvudsak densamma som i tingsrätten. Av denna är inledningsvis utrett att Wissem Messaoudi den 2 oktober 2020 sköts med flera skott vid en busshållplats i närheten av Valsta centrum i Märsta och att han avled till följd av detta.

Av övervakningsfilmen från den buss som hade stannat vid hållplatsen och uppgifterna som lämnats i tingsrätten av tre vittnen som iakttog händelsen framgår att en ensam gärningsman sprang fram till Wissem Messaoudi och började beskjuta honom på nära håll, att Wissem Messaoudi försökte springa därifrån och att gärningsmannen följde efter honom under det att han sköt mot honom. Övervakningsfilmen utvisar att gärningsmannen bar en grön jacka av parkasmodell med uppdragen huva. Av övervakningsfilmens tidsstämpel framgår att klockan var 11:43–11:44 när gärningen begicks. Genom vittnet Lana Vukovics uppgifter är det styrkt att skytten kom till platsen på en elsparkcykel och genom hennes och vittnet Hassan Antars uppgifter är det även styrkt att gärningsmannen också åkte iväg på en elsparkcykel.

På brottsplatsen påträffades åtta patronhylsor som vid analys visade sig vara av samma sort; det rör sig om hylsor till den äldre svenska militära ammunitionen 9 mm m/39. Under den rättsmedicinska undersökningen återfanns två kulor i Wissem Messaoudis kropp av samma kaliber som denna ammunitionstyp har. Det är därmed utrett att patronhylsorna som hittades på platsen slungades ut när Wissem Messaoudi sköts.

Åklagaren har påstått att Alimamy Cole är gärningsmannen och har bevisbördan för detta. Av praxis följer att det för en fällande brottmålsdom ska vara ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har begått det åtalade brottet. Annorlunda uttryckt ska det vara praktiskt taget uteslutet att någon annan än Alimamy Cole var den som sköt ihjäl Wissem Messaoudi.

Tingsrätten har närmare redovisat den i målet förekommande bevisningen och har redogjort för sin bedömning av denna. Hovrätten instämmer i flera avseenden i tingsrättens bedömningar av de enskilda bevisen och deras sammanvägda bevisvärde, men kommer i avgörande delar till andra slutsatser än tingsrätten.

Vid bedömningen av den av åklagaren åberopade bevisningen kan hovrätten inledningsvis konstatera att ingen av de hörda personerna som observerat händelseförloppet har pekats ut som Alimamy Cole som skytten. Inte heller i övrigt finns någon bevisning som direkt styrker att denne var Alimamy Cole.

Åklagarens huvudsakliga bevisning består istället av bevis som indirekt pekar mot Alimamy Cole som gärningsman (s.k. indiciebevisning). Typexempel på indirekt bevisning är t.ex. DNA-spår efter gärningsmannen, motivbilder, och bevisning som tar sikte på den tilltalades agerande före eller efter gärningen. Praxis från Högsta domstolen visar att det finns anledning att vara försiktig med att dra slutsatser i de fall där det enbart finns indiciebevisning (se bl.a. rättsfallen NJA 1991 s. 56 och NJA 1999 s. 480). Ett indirekt bevis kan normalt inte ensamt styrka en gärningsbeskrivning, men genom att flera sådana bevis verkar kumulativt och bildar en struktur eller ett mönster kan de ställa en tilltalads skuld utom rimligt tvivel. När som i detta mål bevisningen består av indirekt bevisning, krävs alltså för en fällande dom en beviskedja som i

slutänden positivt knyter just Alimamy Cole till gärningen som skytt samtidigt som annan gärningsman kan uteslutas.

Hovrätten konstaterar att det finns begränsningar i den tillgängliga utredningen. Utöver de åtta patronhylsorna har inga spår av mördaren hittats på brottsplatsen. Varken mordvapnet eller elsparkcykeln har påträffats. Alimamy Cole frihetsberövades först flera månader efter gärningen och det har alltså inte funnits någon möjlighet att undersöka spår av skjutningen på hans kropp och kläder i direkt anslutning till gärningen. Beslaget av den jacka som är central för bevisningen gjordes cirka fyra månader efter gärningen (se vidare nedan). Inte heller finns det uppgifter om att Alimamy Cole före eller efter gärningen agerat på något sätt som knyter honom till gärningen.

Det har vidare inte framkommit att Alimamy Cole skulle ha haft något motiv till att döda Wissem Messaoudi. Enligt hans egna uppgifter kände han inte Wissem Messaoudi mer än att han visste vem denne var. Det har inte framkommit något som motsäger detta och inte heller något som ger stöd för antagandet att Alimamy Cole haft någon personlig anledning att vilja döda Wissem Messaoudi. Inte heller finns utredning som talar för att Alimamy Cole åtagit sig att utföra mordet åt någon annan; det finns t.ex. ingen utredning som visar att han mottagit någon betalning i tiden för mordet eller något som antyder att han fått bättre ekonomiska förhållanden i tiden efter mordet.

Det är visserligen inte någon förutsättning för en fällande dom att viss typ av bevisning, t.ex. angående gärningsmannens motiv, har kunnat utredas och inte heller förtar avsaknaden av en viss typ av bevis värdet av den av åklagaren åberopade bevisningen. Men i ett fall där bevisningen framförallt består av indirekta spår som knyter gärningsmannen till platsen och de enskilda indirekta bevisen är få, krävs det att den bevisningen har ett mycket högt värde för att det högt ställda beviskravet ska vara uppnått. Typiskt sett gäller att ju färre indirekta bevis och ju flera omständigheter som inte finns klarlagda, desto större utrymme för alternativa förklaringar till de indirekta bevisen finns det.

Utifrån dessa utgångspunkter övergår hovrätten till att värdera åklagarens bevisning om att Alimamy Cole är gärningsmannen.

Hovrätten instämmer i tingsrättens bedömning att det av analysen av Alimamy Coles mobiltelefons uppkopplingar samt dennes och vittnet Bonniface Oresis uppgifter är utrett att Alimamy Cole befann sig i sin bostad i vart fall kl. 12.20 den aktuella dagen. Hovrätten gör också bedömningen att Alimamy Cole vid tillfället hade tillgång till en elsparkcykel och att det är möjligt att med en cykel förflytta sig mellan den plats där Wissem Messaoudi sköts och Alimamy Coles bostad på mellan nio och elva minuter. Detta innebär att det har varit faktiskt möjligt för Alimamy Cole att utföra gärningen och vara tillbaka i sin bostad vid den tidpunkt då hans mobiltelefon kopplade upp, men detta knyter honom inte till gärningen.

Vittnena har inte kunnat lämna något närmare signalement av skytten, mer än avseende hans klädsel. Ingen har sett hans ansikte, vilket doldes av huvan, eller har kunnat uttala sig om ålder, hud- eller hårfärg. Inget närmare signalement framgår heller av övervakningsfilmen. Lana Vukovic har uppgett att hon upplevde mördaren som lång, och har under förhör under förundersökningen och vid huvudförhandlingen lämnat olika uppgifter om sin uppskattning av dennes längd: cirka 180 cm, cirka 183 cm, respektive minst 185 cm. Det är ett signalement som inte stämmer överens med Alimamy Cole som snarare är att beskriva som kort; enligt sitt pass är han 171 cm. På de skäl som tingsrätten angett instämmer hovrätten i bedömningen att det är lätt att missbedöma en gärningspersons längd i en situation som den aktuella, och att Lana Vukovics uppgifter i och för sig inte utesluter Alimamy Cole som gärningsman.

Som tingsrätten redogjort för består åklagarens bevisning för att Alimamy Cole är gärningsmannen framförallt av följande.

- På fyra av de åtta patronhylsorna som hittades på brottsplatsen har Alimamy Coles DNA påträffats.

- En jacka som liknar den som gärningsmannen ses bära på övervakningsfilmen har beslagtogs från Alimamy Coles bostad och har befunnits ha dennes DNA på sig, samt även blodbesudlingar från Wissem Messaoudi och spår av de slags tändsatspartiklar som avsätts av den typ av ammunition som användes vid gärningen.

Nationellt Forensiskt Centrum (NFC) analys av förekomsten av Alimamy Coles DNA på de fyra hylsorna (grad +4, den högsta graden) talar mycket starkt för att Alimamy Cole vidrört den ammunition som gärningsmannen använde vid mordet. Att Alimamy Cole vidrört ammunitionen talar för att han även är skytten, särskilt med beaktande av att hans DNA finns på fyra av de åtta hylsorna och då inget spår av någon annans DNA har hittats på dessa fyra hylsor. Men det är i sig inte tillräckligt för att bevisa att han är skytten. Av NFC:s utlåtande och de uppgifter som lämnats av forensikern Johan Bélteky samt den forensiske konsulten och tidigare kriminalkommissarien Sonny Björk har framkommit att ett DNA-spår kan bestå under lång tid och att det inte går att säga när eller hur det avsatts. Alimamy Cole kan alltså ha avsatt sitt DNA på hylsorna när han hanterat dem vid ett tillfälle som är helt orelaterat till mordet på Wissem Messaoudi, eller, för den delen, vid ett tillfälle som visserligen är relaterat till skjutningen men utan att vara skytten.

När det gäller den jacka som beslagtogs i Alimamy Coles bostad gör hovrätten bedömningen att den är påtagligt lik den jacka som skytten ses bära på övervakningsfilmen. Vidare går det enligt hovrättens mening inte att av övervakningsfilmen dra den slutsats som försvaret gör gällande, att jackan som syns där avviker från den beslagtagna jackan när det gäller snörstopp och muddar.

På den beslagtagna jackan har NFC funnit sammanlagt fyra tändsatspartiklar. Enligt NFC talar resultaten *i någon mån* för att jackan har varit i nära anslutning till skjutvapen då det avfyrats eller har varit i kontakt med skjutvapen eller något annat vapenrelaterat, t.ex. patronhylsor (grad +1, dvs. minst 6 gånger mer sannolikt än att så inte är fallet). Tre av de fyra tändsatspartiklarna hade den sammansättning som avsätts av den typ av ammunition som användes vid gärningen. Enligt NFC rör det sig om den minst vanliga av de fyra olika typer av tändsatspartiklar

som NFC finner spår av (i fem procent av fallen). Det är dock inte möjligt att binda tändsatspartiklar till specifika patronhylsor. Det går inte heller att säga när tändsatspartiklarna avsatts och det är alltså i och för sig möjligt att det skett i samband med någon annan skjutning med ammunition som avsätter aktuell typ av tändsatspartiklar. Som framgår av NFC:s yttrande behöver tändsatspartiklarna inte heller ha avsatts i samband med en skjutning utan det kan ha skett i samband med annan vapen- eller ammunitionshantering. Att det på jackan förekommer tändsatspartiklar av ett annat slag än de som sammanhänger med den ammunitionstyp som användes vid mordet på Wissem Messaoudi utvisar även möjligheten att jackan används vid andra tillfällen då skjutvapen avfyrats eller vapen eller ammunition annars hanterats. Av Sonny Björks utlåtande framgår vidare att det är möjligt att tändsatspartiklar avsätts på kläder utan att bäraren själv handskats med vapen eller ammunition, t.ex. genom att de överförts till kläderna av någon annan eller att kläderna befunnit sig i ett utrymme där det finns partiklar. Han har även angett att tändsatspartiklar kan finnas kvar på kläder under lång tid. Det saknas anledning att ifrågasättas hans uppgifter i dessa avseenden. Sammanfattningsvis finns det anledning att iaktta viss försiktighet med att dra slutsatser utifrån förekomst av tändsatspartiklar på kläder.

På den beslagtagna jackan har NFC emellertid även funnit spår av Wissem Messaoudis blod (grad +4). Det rör sig om ett fåtal millimeterstora blodbesudlingar som påträffats på jackans nedre framsida. Försvaret har gjort gällande att det inte är möjligt att blodet hamnat på jackan i samband med skjutningen och har till stöd för detta pekats på Sonny Björks uppgifter om att s.k. bakåtsprut – dvs. sådant blodstänk bakåt från ingångshålet som förorsakas av övertryck – inte uppstår annat än vid skott i huvudet, vilket inte förekommit i detta fall. Hovrätten ifrågasätter inte Sonny Björks uppgifter om detta. Enligt hovrättens bedömning kan Wissem Messaoudis blod dock ha hamnat på jackan i samband med skjutningen utan att det varit fråga om bakåtsprut. Liksom tingsrätten fäster sig hovrätten vid att Wissem Messaoudi sköts med flera skott. Av övervakningsfilmen och av vittnesuppgifterna från Lana Vukovic och Hassan Antar framgår att angriparen var nära den flyende Wissem Messaoudi när skotten avlossades. Enligt Hassan Antar försökte Wissem Messaoudi freda sig från sin angripare genom att vifta med armarna. Av brottsplatsundersökningen framgår att det på marken cirka en

till två meter bakom Wissem Messaoudi fanns sammanlagt tre blodansamlingar. Hovrätten kan från bilderna från brottsplatsundersökningen även konstatera att Wissem Messaoudi hade blod på händerna. Utifrån detta instämmer hovrätten i tingsrättens bedömning att det är möjligt att blod från den flyende Wissem Messaoudi hamnat på skytten. Enligt hovrätten är detta en klart mer sannolik förklaring än den alternativa förklaring som försvaret presenterat – att Wissem Messaoudi vid ett helt annat tillfälle kan ha varit i slagsmål med bäraren av jackan och då avsatt blodbesudlingarna. Enligt hovrättens bedömning finns det i utredningen inget som tyder på denna alternativa förklaring.

Sammantaget är det, genom att Wissem Messaoudis blod funnits på jackan i förening med jackans utseende och förekomsten av tändsatspartiklar på den (med sådan sammansättning som avsätts av den typ av ammunition som användes vid gärningen), visat att det var den beslagtagna jackan som gärningsmannen använde vid mordet.

Att jackan återfanns i Alimamy Coles lägenheten talar för att det också är han som är gärningsman. På utsidan av jackans krage har också Alimamy Coles DNA påträffats (grad +4). Av NFC:s analys går det vidare att dra slutsatsen att man kan bortse från möjligheten att detta DNA kommer från hans bror (analysen visar grad -4), som också bodde i lägenheten.

De bevis som redogjorts för ovan – förekomsten av DNA:t på hylsorna och att jackan hittats i Alimamy Coles bostad med dennes DNA på – förstärker även de varandra ömsesidigt och talar sammantaget starkt för att Alimamy Cole är gärningsman.

Men mot denna slutsats kan dock flera invändningar resas.

Som redogjorts för ovan kan Alimamy Cole ha avsatt DNA:t på hylsorna utan att vara gärningsman. En möjlig förklaring är att Alimamy Cole vid något tillfälle i tiden före mordet hanterat ammunition som sedermera kom att användas vid mordet. Enligt hans egna uppgifter och vad som i övrigt framkommit i utredningen umgås han med kriminella personer med tillgång till skjutvapen. Han har berättat att han kan ha rört vid ammunition när han träffat dessa. Försvaret har vidare pekat på att Alimamy Cole

kan ha kommit i kontakt med vapen och ammunition även därutöver. Denna förklaring vinner visst stöd av ett avlyssnat telefonsamtal där Alimamy Cole till synes är väl bekant med användningsområdet för en viss ammunitionstyp och där det framstår som att han tillhandahållit en pistol till den som han pratar med. Till detta kommer att Alimamy Cole i denna hovrättsdom döms för att olovligen innehaft en pistol och ammunition (se nedan angående åtalerna för vapenbrott och brott mot vapenlagen). Som hovrätten redogjort för ovan kan förekomst av DNA inte ensamt tas till intäkt för att den som avsatt DNA:t är skytten; sålunda fanns t.ex. även Wissem Messaoudis flickvän Carolina Larssons DNA på en av de åtta hylsorna. Det kan av dessa skäl enligt hovrättens bedömning inte uteslutas att Alimamy Cole hanterat ammunitionen som användes vid mordet på Wissem Messaoudi utan att vara mördaren.

När det gäller jackan har Alimamy Cole gjort gällande att den inte är hans och att han inte ens sett den tidigare. Det finns ingen utredning som direkt visar att han använt jackan, t.ex. i form av iakttagelser eller fotografier. Det som knyter Alimamy Cole till jackan är istället den omständigheten att den hittats i den bostad som han delade med sin bror och att det finns spår av hans DNA på den. Bevisvärdet av detta förminskas dock av den omständigheten att jackan beslagtogs drygt fyra månader efter mordet, vilket ökar möjligheten att jackan lämnats i lägenheten av någon annan. Det är visserligen genom NFC:s analys utrett att det DNA som hittats på jackans krage inte tillhör Alimamy Coles bror, men det ger inte svar på om broderns DNA finns på något annat ställe på jackan. Vidare har, utöver Alimamy Cole och brodern, även andra personer vistats i lägenheten under den tid som Alimamy Cole bodde där. Som nämnts ovan umgicks Alimamy Cole enligt egna uppgifter med kriminella personer och det brukade förekomma att dessa vistades i lägenheten. Till stöd för detta har försvaret bl.a. åberopat att det i lägenheten har återfunnits handlingar som tillhör en bekant till Alimamy Cole, bl.a. brev till denne daterade i september och november 2020. Det rör sig om en person som sedan tidigare är dömd för bl.a. rån med en pistol. Det saknas enligt hovrättens bedömning anledning att ifrågasätta uppgiften att andra personer än Alimamy Cole och hans bror vistats i lägenheten, och att detta innefattar kriminella personer. Det är finns därmed en möjlighet att jackan bars av någon annan än Alimamy Cole vid gärningstillfället och vid något tillfälle därefter lämnades i lägenheten.

Vidare hittades Alimamy Coles DNA endast på kragens högra sida och inte på de övriga ställen som NFC undersökt och som NFC betecknar som karaktäristiska för en person som bär en jacka att lämna DNA på, närmare bestämt insidan av nackpartiet och högerärmens mudd. Försvaret har gjort gällande att detta talar emot att Alimamy Cole burit jackan. Hovrätten anser visserligen inte att det är möjligt att dra någon slutsats av avsaknaden av DNA på de ställena på jackan. En annan sak är att det möjligen hade kunnat ge visst stöd åt åtalet om Alimamy Coles DNA hade funnits på fler ställen.

När det gäller det DNA som Alimamy Cole avsatt på kragen konstaterar hovrätten att det avsatts på utsidan. Utifrån den befintliga utredningen kan det inte uteslutas att han avsatt detta på annat sätt än att han burit den, t.ex. i samband med att han tagit någon annan jacka som hängde bredvid den aktuella i hallen. Möjligheten för detta ökar givet att jackan kan ha hängt i hallen i ca fyra månader innan den beslagtogs.

Vad hovrätten fäster särskild vikt vid är att andra personers DNA hittats på jackan, dels på kragens högersida, dels på insidan av nackpartiet och högerärmens mudd. Enligt NFC:s yttrande har det inte varit möjligt att utvärdera vilka andra personers DNA som det rör sig om. Fynden av andra personers DNA på jackan talar dock för att andra, okända, personer burit jackan.

Försvaret har som möjliga alternativa gärningsmän pekat på två bekanta till Alimamy Cole. Av åberopad sms-trafik framgår att den ene var på väg till Alimamy Cole dagen efter mordet varvid batteriet till dennes elsparkcykel laddade ur. Denne har i ett anonymt tips till polisen kort efter mordet pekats ut som den person som lämnade mordplatsen på en elsparkcykel. Försvaret har också gjort gällande att mannen kan ha haft ett motiv att döda Wissem Messaoudi. Den andre är den person som i Alimamy Coles bostad lämnat bl.a. brev. Denne dömdes nyligen för ett rån begånget i december 2020 vid vilket en pistol användes. Någon närmare utredning om dessa personer, t.ex. var de befunnit sig vid tidpunkten för brottet, har inte presenterats. Det som försvaret har lyft fram belyser ytterligare möjligheten att det kan finnas alternativa gärningsmän.

Det kan enligt hovrättens bedömning alltså finnas alternativa förklaringar till såväl förekomsten av Alimamy Coles DNA på hylsorna som till att den jacka som gärningsmannen burit fanns hos Alimamy Cole än att denne är mördaren. Det kan inte uteslutas att Alimamy Cole har hanterat den ammunition som användes vid mordet utan att vara gärningsman. Inte heller är det uteslutet att gärningsmannen är någon som Alimamy Cole känner och att denne lämnat jackan som bars vid mordet i Alimamy Coles lägenhet samt att Alimamy Cole avsatt sitt DNA på jackan när den funnits i hans bostad. För det fall att gärningsmannen är någon som Alimamy Cole känner ökar för övrigt sannolikheten för att han vid något tillfälle av någon anledning, relaterad eller orelaterad till mordet, rört vid ammunitionen som användes vid mordet och då avsatt sitt DNA.

Sammanfattningsvis är det hovrättens bedömning att den bevisning som åberopats inte är tillräcklig för att det ska vara ställt utom rimligt tvivel att det är Alimamy Cole som är gärningsmannen. En alternativ gärningsman kan inte anses praktiskt taget utesluten. Därmed föreligger det ett rimligt tvivel i frågan om Alimamy Coles skuld och det höga beviskrav som gäller i brottmål har alltså inte uppnåtts. Alimamy Cole ska därför frikännas från åtalet för mord och tingsrättens dom ändras i enlighet med detta.

Åtalet för vapenbrott

Utredningen i hovrätten är densamma som i tingsrätten. Tingsrätten har utförligt redogjort för sin bedömning i frågan om Alimamy Cole innehåft den aktuella pistolen. Hovrätten instämmer i den bedömningen och att gärningen ska rubriceras som vapenbrott av normalgraden. Tingsrättens dom ska alltså inte ändras i denna del.

Åtalet för brott mot vapenlagen

Utredningen i hovrätten är densamma som i tingsrätten. Hovrätten gör ingen bedömning än den som tingsrätten gjort i fråga om skuld och rubricering. Tingsrättens dom ska alltså inte ändras i denna del.

Påföljd

Alimamy Cole döms nu för vapenbrott, brott mot vapenlagen, narkotikabrott, grov olovlig körning, rattfylleri och ringa narkotikabrott. Helt avgörande för det

sammanlagda straffvärdet är vapenbrottet. Straffvärdet uppgår enligt hovrätten till fängelse i tio månader. Det saknas förutsättningar att välja en frivårdspåföljd. Påföljden ska därför bestämmas till tio månaders fängelse. Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

Skadestånd

Med hänsyn till att Alimamy Cole frikänns från ansvar för åtalet för mord ska målsägandenas skadeståndsyrkanden ogillas.

Ersättning för rättegångskostnad

Hovrätten finner att Alimamy Coles kostnad för Sonny Björks sakkunniguppdrag har varit skäligen motiverad för att Alimamy Coles ska kunna ta tillvara sin rätt. Han ska därför enligt 31 kap. 2 § rättegångsbalken tillerkännas ersättning för denna kostnad.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 5 oktober 2021.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Amina Lundqvist och Samuel Rudvall, referent, tf. hovrättsassessorn Nina Lind samt nämndemännen Sonja Leikrans och Sören Karlsson.

Avräkningsunderlag bifogas, se bilaga C

ATTUNDA TINGSRÄTT
Avdelning 3

DOM
2021-06-21
meddelad i
Sollentuna

Mål nr: B 367-21

B 1041-19

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Alimamy Cole, 19971017-9137
Frihetsberövande: Häktad
Buregatan 5 G Lgh 1103
195 54 Märsta

Offentlig försvarare:

Advokat Martin Persson
Stahre Persson Advokatbyrå AB
Sankt Eriksgatan 60
112 34 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Rickard Wahlqvist
Åklagarmyndigheten
Norrorts åklagarkammare i Stockholm
Box 950
191 29 Sollentuna

Målsägande

1. Dahbi Messaoudi
c/o målsägandebiträdet

Målsägandebiträde:

Advokat Amir Amdouni
Advokatfirman NOA AB
Box 3520
174 52 Sundbyberg

2. Samia Messaoudi
c/o målsägandebiträdet

Målsägandebiträde:

Advokat Amir Amdouni
Advokatfirman NOA AB
Box 3520
174 52 Sundbyberg

3. Wided Messaoudi
c/o målsägandebiträdet

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Tingsvägen 11
Telefon
08-561 696 03

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:30

Postadress
Box 940
191 29 Sollentuna

E-post
Malavdelning3.attunda.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.attundatingsratt.domstol.se

4. Wissal Messaoudi
c/o målsägandebiträdet

Målsägandebiträde:
Advokat Amir Amdouni
Advokatfirman NOA AB
Box 3520
174 52 Sundbyberg

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Mord, 3 kap 1 § brottsbalken
2020-10-02
2. Vapenbrott, 9 kap 1 § 1 st vapenlagen (1996:67)
2020-03-27
3. Narkotikabrott, 1 § 1 st 6 p narkotikastrafflagen (1968:64)
2019-01-30
4. Olovlig körning, grovt brott, 3 § 1 st 2 men trafikbrottslagen (1951:649)
2019-08-13
5. Rattfylleri, 4 § 2 st trafikbrottslagen (1951:649)
2019-08-13
6. Ringa narkotikabrott, 1 § 1 st 6 p och 2 § narkotikastrafflagen (1968:64)
2019-08-13 -- 2020-03-27 (2 tillfällen)
7. Brott mot vapenlagen, 9 kap 2 § 1 st d vapenlagen (1996:67)
2019-01-30

Påföljd m.m.

Fängelse på livstid

Skadestånd

1. Alimamy Cole ska betala skadestånd till Samia Messaoudi med 92 635 kr jämte ränta till dess betalning sker enligt 6 § räntelagen (1975:635) på 60 000 kr från den 2 oktober 2020 och på 32 635 kr från den 3 juni 2021 till dess betalning sker.
2. Alimamy Cole ska betala skadestånd till Dahbi Messaoudi med 104 940 kr jämte ränta till dess betalning sker enligt 6 § räntelagen (1975:635) på 60 000 kr från den 2 oktober 2020 och på 44 940 kr från den 3 juni 2021 till dess betalning sker.
3. Alimamy Cole ska betala skadestånd till Wissal Messaoudi med 60 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 2 oktober 2020 till dess betalning sker.
4. Målet avskrivs i den delen det avser Wided Messaoudis skadeståndsanspråk.

Förverkande och beslag

1. Beslaget av jacka, skor och kläder ska bestå till dess domen vunnit laga kraft i fråga om ansvar för mord. Därefter ska godset utlämnas till Alimamy Cole. Polismyndigheten Region Stockholm, beslagsliggare:
2021-5000-BG14356, nr 1,
2021-5000-BG14440, nr 6,
2021-5000-BG28607, nr 1-12,
2021-5000-BG14998, nr 1-2, och
2019-5000-BG10944, nr 4.
2. Beslaget av axelremsväska, skor och kläder ska bestå till dess domen vunnit laga kraft i fråga om ansvar för mord. Därefter ska godset utlämnas till Wissem Messaoudis dödsbo (Polismyndigheten Region Stockholm, polisområde Sthlm City; beslagsliggare 2020-5000-BG121111, nr 12, 39-49).
3. I beslag tagna tomhylsor, kulor, patroner, magasin, en pistol, en digitalvåg, narkotika och emballage förklaras förverkade. Beslagen ska bestå. Polismyndigheten Region Stockholm, beslagsliggare:
2020-5000-BG121111, nr 4-11,
2020-5000-BG123404, nr 1-2,
2020-5000-BG38212, nr 1-3, 7:2,
2019-5000-BG10944, nr 1-2, och
2019-5000-BG10945, nr 1-2, 2:1-2:2.

Häktning m.m.

Alimamy Cole ska kvarbli i häkte till dess domen får verkställas mot honom eller annat beslutas.

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 21 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på bilderna i aktbilaga 88, vilka har lagts fram vid tingsrättens huvudförhandling bakom stängda dörrar.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Martin Persson får ersättning av staten med 381 155 kr. Av beloppet avser 279 656 kr arbete, 23 490 kr tidsspillan, 1 778 kr utlägg och 76 231 kr mervärdesskatt.
2. Amir Amdouni får ersättning av staten med 237 400 kr. Av beloppet avser 175 631 kr arbete, 13 702 kr tidsspillan, 587 kr utlägg och 47 480 kr mervärdesskatt.
3. Alain Soussi, som tidigare varit förordnad som offentlig försvarare åt Alimamy Cole, får ersättning av staten med 55 983 kr. Av beloppet avser 30 994 kr arbete, 12 398 kr tidsspillan, 1 395 kr utlägg och 11 197 kr mervärdesskatt.

4. Staten ska stå för kostnaden för försvararen, målsägandebiträdet och den tidigare förordnade försvararen Alain Soussi.
-

YRKANDEN M.M.**Stämningsansökan den 21 maj 2021 (aktbilaga 84 i mål B 367-21)**

Åklagaren har yrkat att Alimamy Cole ska dömas för *mord* (3 kap. 1 § brottsbalken) enligt följande gärningsbeskrivning.

Alimamy Cole har berövat Wissem Messaoudi livet genom att skjuta honom med flera skott mot kroppen. Det hände den 2 oktober 2020 i Märsta, Sigtuna kommun.

Alimamy Cole begick gärningen med uppsåt.

Åklagaren har även yrkat följande.

- Att beslaget av de kläder, skor och jacka som tagits av Alimamy Cole ska bestå till dess domen vunnit laga kraft i ansvarsdelen för att därefter återlämnas till honom.
- Att beslaget av de kläder som tagits av Wissem Messaoudis dödsbo ska bestå till dess domen vunnit laga kraft i ansvarsdelen för att därefter återlämnas till dödsboet.
- Att de i beslag tagna patronerna och hylsorna förverkas.

Dahbi Messaoudi, Samia Messaoudi och Wissal Messaoudi, som biträtt åtalet, har yrkat att Alimamy Cole ska betala 60 000 kr till var och en av dem. På beloppen har de yrkat ränta enligt 6 § räntelagen från den 2 oktober 2020 till dess betalning sker. Beloppet avser personskada i form av psykiskt lidande.

Dahbi Messaoudi har därutöver begärt ersättning med 56 940 kr. Av beloppet avser 44 940 kr inkomstförlust och 12 000 kr begravningskostnader. Samia Messaoudi har även begärt ersättning med 32 635 kr. Av beloppet avser 750 kr vårdkostnader, 8 125 kr begravningskostnader och 23 760 kr inkomstförlust. Dahbi Messaoudi och Samia Messaoudi har på dessa belopp begärt ränta enligt 6 § räntelagen från den 3 juni 2021.

Wided Messaoudi har återkallat ett tidigare framställt skadeståndsyrkande.

Alimamy Cole har förnekat gärningen. Han har även motsatt sig skadeståndsanspråken på grund av inställningen i ansvarsfrågan. Storleken på beloppen för psykiskt lidande och vårdkostnad och sättet att beräkna ränta har vitsordats som skäligt i och för sig. Utöver detta har inget ytterligare belopp vitsordats. Han har inte haft någon erinran mot de särskilda yrkandena.

Dödsboet efter Wissem Messaoudi har inte haft någon erinran mot det yrkade bevisbeslaget.

Alimamy Cole har som partssakkunnig anlitat f.d. kriminalinspektören Sonny Björk. Detta har den offentliga försvararen i första hand begärt ersättning för som eget utlägg. I andra hand har Alimamy Cole, för det fall han frikänns, begärt ersättning med 10 000 kr för uppdraget.

Stämningsansökan den 23 februari 2021 (aktbilaga 49 i B 1041-19)

Åklagaren har yrkat att Alimamy Cole ska dömas för *grovt vapenbrott och ringa narkotikabrott* (9 kap. 1 a § 1 st. vapenlagen i sin lydelse före 1 december 2020 och 1 § 1 st. 6 p. och 2 § narkotikastrafflagen) enligt följande gärningsbeskrivningar.

Åtalspunkt 1 – grovt vapenbrott

Alimamy Cole har innehaft en halvautomatisk tårgaspistol av fabrikat Zoraki som modifierats till ett skarpt skjutvapen i kaliber 7.65 utan att ha rätt till det. Innehavet har pågått från okänd tidpunkt fram till och med den 27 mars 2020 på Tingvallavägen 10 B, Märsta, Sigtuna kommun.

Brottet bör bedömas som grovt eftersom vapnet helt saknar legalt användningsområde och det har innehafts i en kriminell miljö.

Alimamy Cole har på samma plats och under samma tidsperiod även innehaft 15 skarpa patroner med kaliber .22 Long Rifle utan att ha rätt till det.

Alimamy Cole begick gärningen med uppsåt.

Åtalspunkt 2 – ringa narkotikabrott

Alimamy Cole har olovligen innehaft 3,94 gram cannabisväxtdelar, som är narkotika. Det hände från okänd tidpunkt fram till och med den 27 mars 2020 på Tingvallavägen 10 B, Märsta, Sigtuna kommun.

Alimamy Cole begick gärningen med uppsåt.

Åklagaren har även begärt att i beslag tagna pistol, magasin, patroner, våg och narkotika förverkas.

Alimamy Cole har förnekat gärningarna. Han har inte haft någon erinran mot förverkandeyrkandena.

Stämningsansökan den 8 maj 2020 (aktbilaga 31 i B 1041-19)

Åklagaren har yrkat att Alimamy Cole ska dömas för *brott mot vapenlagen, narkotikabrott, rattfylleri, olovlig körning, grovt brott, och ringa narkotikabrott* (9 kap. 2 § 1 st. d vapenlagen, 1 § 1 st. 6 p. narkotikastrafflagen, 4 § 2 st. trafikbrottslagen, 3 § 1 st. 2 men. trafikbrottslagen och 1 § 1 st. 6 p. och 2 § narkotikastrafflagen) enligt följande gärningsbeskrivningar.

Åtalspunkt 1.1 – brott mot vapenlagen

Alimamy Cole har olovligen innehaft 14¹ stycken 9 mm patroner. Det hände från okänd tidpunkt fram till och med den 30 januari 2019 på Buregatan 5G, Märsta, Sigtuna kommun.

Alimamy Cole begick gärningen med uppsåt eller av oaktsamhet.

Åtalspunkt 1.2 – narkotikabrott

Alimamy Cole har olovligen innehaft 0,61 gram kokain, 3,74 gram MDMA och 14,5 tabletter Alprazolam, som allt är narkotika. Det hände den 30 januari 2019 på Buregatan 5G², Märsta, Sigtuna kommun.

Alimamy Cole begick gärningen med uppsåt.

Åtalspunkt 2.1 – rattfylleri

Alimamy Cole har kört personbilen OEB880 efter att ha använt cannabis, som är narkotika, i sådan mängd att det under eller efter färden har funnits narkotika kvar i hans blod. Det hände den 13 augusti 2019 på Tellusborgsvägen, Hägersten, Stockholms stad.

Alimamy Cole begick gärningen med uppsåt.

¹ Justering från 16 vid huvudförhandlingen.

² Justering från 5A vid huvudförhandlingen.

Åtalspunkt 2.2 – olovlig körning, grovt brott

Alimamy Cole har kört personbilen OEB880 utan att ha rätt till det. Det hände den 13 augusti 2019 på Tellusborgsvägen, Hägersten, Stockholms stad.

Brottet bör bedömas som grovt eftersom han tidigare lagförts för olovlig körning.

Alimamy Cole begick gärningen med uppsåt.

Åtalspunkt 2.3 – ringa narkotikabrott

Alimamy Cole har olovligen använt cannabis, som är narkotika. Det hände den 13 augusti 2019 på Tellusborgsvägen, Hägersten, Stockholms stad eller någon tid dessförinnan på okänd plats i Sverige.

Alimamy Cole begick gärningen med uppsåt.

Åklagaren har även yrkat att i beslag tagna patroner och narkotika med emballage förverkas.

Alimamy Cole har erkänt gärningarna, förutom åtalspunkt 1.2 som han varken erkänt eller förnekat. Beträffande gärningen enligt åtalspunkten 1.1 (brott mot vapenlagen) har han gjort gällande att brottet är att bedöma som ringa och att det därmed inte ska vara straffbart. Han har inte haft någon erinran mot förverkandeyrkandena.

Alimamy Cole har med anledning av brottsmisstankarna som prövas i denna dom varit frihetsberövad på det sätt som framgår av bifogat avräkningsunderlag. Åklagaren har begärt att han ska kvarbli i häkte på grund av risk för flykt och återfall i brott. Därutöver har åklagaren pekat på att det för mord inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två och det inte är uppenbart att skäl till häktning saknas.

UTREDNING

I alla delar har förhör hållits med Alimamy Cole.

Stämningsansökan den 21 maj 2021 (aktbilaga 84 i mål B 367-21)

På åklagarens begäran har vittnesförhör hållits med John Lindgren (polisman), Boniface Oresi (vän till Alimamy Cole), Carolina Larsson (Wissem Messaoudis

Avdelning 3

dåvarande flickvän), Hassan Antar (bevittnade gärningen), Lana Vukovic (bevittnade gärningen), Nawaf Alouch (bevittnade gärningen), Johan Béteky (partssakkunnig angående DNA-fynd) och Tanya Watz (polisutredare).

Åklagaren har vidare åberopat brottsplatsundersökning, bilder, obduktionsprotokoll, beslagsprotokoll, dokumentation av husrannsakan, information om i beslag tagen jacka, utdrag ur mobiltelefon, kartor, promemorior, information om korrektheten av tidsangivelser i övervakningsfilm, analysresultat, tillgångsutredning och fynd, telefonanalys, övervakningsfilm och telefonsamtal.

Dahbi Messaoudi, Samia Messaoudi och Wissal Messaoudi har åberopat samma bevisning som åklagaren. Därutöver har de åberopat målsägandeförhör med Dahbi Messaoudi och Samia Messaoudi. De har vidare de åberopat lönebesked, betalningskvittenser och besked från Försäkringskassan.

På Alimamy Coles begäran har vittnesförhör hållits med Carolina Larsson och f.d. kriminalinspektören Sonny Björk.

Stämningsansökan den 23 februari 2021 (aktbilaga 49 i B 1041-19)

Åklagaren har åberopat vittnesförhör med polismännen Karl Strid och Lars Södergård, Foday Conteh (delade bostad med Alimamy Cole vid tillfället) samt Alpha Barrie (innehavare av lägenheten Alimamy Cole bodde i).

Åklagaren har vidare åberopat bilder, beslagsprotokoll och analysresultat.

Alimamy Cole har för egen del åberopat vittnesförhör med Alpha Barrie.

Stämningsansökan den 8 maj 2020 (aktbilaga 31 i B 1041-19)

Åklagaren har åberopat beslagsprotokoll, analysresultat och körkortsuppgifter.

DOMSKÄL**Stämningsansökan den 21 maj 2021 (aktbilaga 84 i mål B 367-21)***Händelsen*

Utredningen visar att Wissem Messaoudi sköts med flera skott vid busshållplatsen i korsningen Östra Galaxvägen/Rymdgatan i närheten av Valsta centrum i Märsta.

Tre vittnen som sett händelsen har hörts vid förhandlingen: Lana Vukovic, Nawaf Alouch och Hassan Antar. Ingen av dem kände Wissem Messaoudi. Lana Vukovic har berättat att hon såg en person, som vi nu vet är Wissem Messaoudi, på väg att kliva på bussen som just stannat. Enligt henne sprang en annan person, som hon strax innan sett komma på en elsparkcykel, mot bussen och började skjuta mot Wissem Messaoudi. Wissem Messaoudi vände sig om medan gärningspersonen fortsatte att skjuta. Lana Vukovic såg Wissem Messaoudi fly mot baksidan av bussen, alltså beskuten. Sammanlagt var det enligt henne 4–5 skott. Hon såg Wissem Messaoudi falla ihop. Hon hukade sig och tittade i marken men såg skytten lämna platsen på elsparkcykeln. Nawaf Alouch, som väntade på bussen, har uppgett att gärningspersonen sköt ungefär 3–4 skott. Hassan Antar, som promenerade förbi busshållplatsen, vände sig om när han hörde ett ovanligt ljud. Han såg hur en person sprang efter och sköt mot en annan person. När den skjutne föll ihop sprang skytten till en elsparkcykel och åkte därifrån. Enligt Hassan Antar sköts sammanlagt 5–7 skott.

På en övervakningsfilm från bussen som stannat vid hållplatsen på Östra Galaxvägen syns en gärningsman i en grön jacka med huva uppdragen över huvudet som rör sig mot Wissem Messaoudi och ser ut att skjuta mot honom med ett pistolliknande vapen. Wissem Messaoudi, som ser ut att ha varit på väg att kliva på bussen, vänder sig i stället och tar sig bakåt, mot bussens färdriktning, med gärningsmannen efter sig. Bussen kör från platsen. Filmen visar inte senare delen av händelseförloppet. När polis kom dit låg Wissem Messaoudi på Östra Galaxvägen strax bakom den plats där bussen hade stått. Wissem Messaoudi måste ha dött på platsen. Av övervakningsfilmens tidsstämpel framgår att gärningen begicks kl. 11:43-11:44 den 2 oktober 2020.

Avdelning 3

På platsen påträffades åtta patronhylsor. Patronhylsor slungas ur vissa vapen, t.ex. pistoler, vid avfyrning.

Av denna del av utredningen är det klarlagt att en ensam gärningsman sköt Wissem Messaoudi med flera skott och att Wissem Messaoudi föll ihop på platsen. Gärningsmannen använde en elsparkcykel för att ta sig till och från platsen.

Dödsorsak

Redan genom vad som nyss nämnts framstår det som uppenbart att Wissem Messaoudi sköts till döds. Detta stöds också av läkaruppgifter. Rapporten från den rättsmedicinska obduktionen kan sammanfattas på följande sätt.

”Påvisade skador

- En skottskada med ingångsöppning på bröstkorgens högra sida, precis invid högra armhålan, och en skadekanäl riktad lätt snett nedåt, åt vänster [...] och anträffande av en intakt kula utanför bröstkorgen i ryggmuskulaturen.
- En skottskada med ingångsöppning på vänstra överarmens utsida, och en skadekanäl riktad snett nedåt, framåt, åt höger [...] och utgångsöppning på bukens översta del, strax till höger om medellinjen.
- En skottskada med ingångsöppningen i rygglutet, strax till höger om medellinjen och en skadekanäl riktad snett framåt, nedåt, åt höger [...] och en utgångsöppning högst upp på högra lårets utsida.
- En skottskada med ingångsöppning i rygglutet, längst ut till vänster, och en skadekanäl förlöpande snett uppåt, framåt, åt höger [...] och anträffande av intakt kula i främre bukmuskulaturen på höger sida.
- En skottskada med ingångsöppning i ungefär med höjd högra armbågen och en skadekanäl förlöpande ytligt under huden, nedåt längs högra underarmens sträcksida och en utgångsöppning på högra underarmens sträcksida, cirka 10 cm nedom armbågen.
- En ytlig ”skottouch” på högra överarmens utsida.
- Hudavskrapningar på utsidan av högra låret, i anslutning till skottskadan där.
- Äldre ärr i ansiktet, på vänstra armen, bälens vänstra sida, rygglutet, högra underbenet och vid vänstra knät.

Skadornas uppkomstsätt

Den sammantagna skadebilden företer ett utseende talande för att de uppkommit till följd av fem skott, med kulvapen, där två intakta kulor påträffats i kroppen.

Dödsorsak

De sammantagna undersökningsfynden talar starkt för att Messaoudi avlidit till följd av de omfattande inre skadorna, ff a skadorna på lungorna och lungkärlen, med åtföljande förblödning.

Dödssätt

De sammantagna undersökningsfynden och omständigheterna visar att dödsfallet orsakats av annan person.”

Härigenom är det klarlagt att Wissem Messaoudi dog till följd av gärningsmannens skott.

Alimamy Cole den 2 oktober 2020

Enligt Alimamy Cole kände han till Wissem Messaoudi, som även han bodde i Märsta, till namn och utseende men inte mer. Vid av polis genomförda kontroller i deras telefoner har inte heller någon koppling mellan dem noterats³. Något motiv till brottet har inte framkommit.

Alimamy Cole har berättat följande. Han har inte varit inblandad i skjutningen. Han har bott både hos sin mamma och sin bror. Under perioden oktober till december 2020 bodde han hos sin bror. Det hade varit ett större strömavbrott i Märsta den 2 oktober 2020. Såvitt han minns var han hemma på förmiddagen. Vid lunchtid kontaktades han av en kamrat – Boniface Oresi – och de åkte tillsammans för att äta lunch. Det var nog vid kl. 11-12. På en restaurang hindrades de att beställa mat på grund av strömavbrottet varför de åkte vidare till restaurangen Burger King i Rosersberg där de åt.

Alimamy Coles brors lägenhet ligger på Lyckostigen 11C i Märsta. Vid en husrannsakan hos Alimamy Cole togs en mobiltelefon i beslag. Alimamy Cole har inte ifrågasatt att det är hans. Polisen har analyserat telefonens uppkopplingar⁴. Den 2 oktober 2020 kopplade telefonen upp mot en mast som täcker Lyckostigen kl. 00:41 och 12:20, vilket innebär att telefonen användes vid dessa tidpunkter. Telefonen gjorde inte några uppkopplingar mellan dessa tidpunkter. Den mast som telefonen kopplade upp mot är

³ PM Telefonnummer i beslagstelefoner 2021-04-20.

⁴ Polisen, Rapport 2021-04-19.

inte samma mast som täcker brottsplatsen vid korsningen Östra Galaxvägen/Rymdgatan.

Bonniface Oresi har hörts och berättat att han hade arbetat på förmiddagen den 2 oktober 2020 och ringde Alimamy Cole för att fråga om de skulle äta lunch tillsammans. Han minns inte exakt när han ringde, men uppskattar att det var ca kl. 11–12 på dagen. När han kom till Valsta, Märsta, var det många poliser där. Bonniface Oresi har bekräftat att han och Alimamy Cole åt lunch på Burger King. Enligt Bonniface Oresi hade han inte kontakt med Alimamy Cole den 2 oktober innan han ringde honom för att äta lunch.

Som framgått ovan kopplades Alimamy Coles telefon upp första gången den 2 oktober kl. 12.20 (bortsett från uppkopplingen strax efter midnatt), vilket måste ha varit när Bonniface Oresi ringde till honom. Bonniface Oresi har således kommit till Alimamy Cole någon gång efter kl. 12.20. Deras uppgift att de sedan åt på Burger King stämmer med presenterade kontoutdrag som visar att Bonniface Oresi använde sitt kontokort där kl. 12.50.

Av förhöret med Lana Vokovic och Hassan Antar framgår att gärningsmannen kom till platsen och lämnade den på en elsparkcykel. Det tar enligt Google maps mellan nio och elva minuter att cykla till brottsplatsen från Alimamy Coles brors lägenhet på Lyckostigen 11C. De tre rekommenderade alternativen är mellan 2,4 och 3,1 km långa.

Det fanns alltså tid för en gärningsman på elsparkcykel att från gärningen kl. 11.44 ta sig till Lyckostigen 11C och vara där före kl. 12.20, när Bonniface Oresi ringde Alimamy Cole.

I Alimamy Coles mobiltelefon hittade polisen mejl från Blocket angående en annons om elscooter till försäljning. Av konversationen framgår att det är handlar om vad tingsrätten ovan kallat elsparkcyklar. Av utdrag från sms framgår att "alimamycole99" har kontakt med en säljare och att de bestämmer träff den 21 september 2020. Alimamy Cole har medgett att han då köpte en elsparkcykel men sagt att han köpte

Avdelning 3

den tillsammans med en kompis och att kompisen, som är kriminell, använde elsparkcykeln den 2 oktober. Något namn har Alimamy Cole inte lämnat och uppgiften går inte att kontrollera. Alimamy Cole kan för övrigt ha haft tillgång till någon annan elsparkcykel.

Alimamy Cole saknar således alibi.

Försvaren har dock invänt att det framstår som orimligt att någon skulle skjuta en person och ta sig hem för att därefter välja att lämna bostaden medan det pågick en stor polisinsats i området med den risk för fordonsstopp som måste ha förelegat. Detta är i och för sig en rimlig anmärkning men det kan inte uteslutas att människor ibland agerar irrationellt.

Patronhylsor och jacka

De mest centrala delarna av utredningen som åklagaren har presenterat är följande.

- Alimamy Coles DNA har påträffats på patronhylsor på brottsplatsen,
- en jacka, liknande den som gärningsmannen bar vid skjutningen, har beslagtagits från hallen i den bostad Alimamy Cole delade med sin bror, och
- på jackan har påträffats Alimamy Coles DNA, blodbesudlingar med Wissem Messaoudis DNA och tändsatspartiklar.

DNA (deoxiribonukleinsyra) är det kemiska ämne som bär den genetiska informationen hos bl.a. människan. DNA-analys av t.ex. blod, sperma, hud eller saliv kan användas för att identifiera personer. Om en viss persons DNA påträffas på ett föremål har antingen den personen själv avsatt det på föremålet eller något/någon som varit i kontakt med personens DNA avsatt det på föremålet. Det sistnämnda kallas ibland kontamination. Det går inte att med hjälp av enbart DNA fastställa hur eller när föremålet besudlades. På flyttbara föremål, som t.ex. patroner eller jackor, går det inte heller att enbart med en DNA-analys fastställa var föremålet fanns vid besudlingen.

Avdelning 3

Patronhylsor slungas ur en pistol vid avfyrning. Alimamy Coles DNA har påträffats på patronhylsor på brottsplatsen⁵. DNA kan ha hamnat där genom att han vidrört hylsorna eller genom kontamination, alltså att hans DNA funnits på något eller någon som sedan vidrört patronerna och fört hans DNA vidare. En förklaring skulle alltså kunna vara att Alimamy Cole laddat vapnet men DNA:t visar inte att det är så. Det behöver ju inte heller vara den person som laddat vapnet som skjutit. Alimamy Cole har inte kunnat förklara hur hans DNA hamnat på just de hylsor som fanns på brottsplatsen men sagt att han säkert vidrört ammunition när han umgåtts med kriminella vänner med tillgång till vapen.

Enbart DNA-fynd på en eller flera patronhylsor på en brottsplats brukar inte anses tillräckligt för att bevisa att någon är skytt. Förhållandet är emellertid mycket besvärande för Alimamy Cole. På en annan av hylsorna från brottsplatsen har påträffats DNA från Wissem Messaoudis dåvarande flickvän Carolina Larsson⁶. Detta – att flera personers DNA fanns på hylsor på brottsplatsen – belyser risken för kontamination men påverkar inte i övrigt bevisvärdet av Alimamy Coles DNA på hylsor från brottsplatsen.

Av bl.a. filmen från gärningen framgår att gärningsmannen hade en grön jacka med pälsförsedd huva uppdragen över huvudet. Varken hudfärg eller anletsdrag går att urskilja på filmen. Inte heller har något vittne kunnat bidra i den delen. En grön jacka med pälsförsedd huva påträffades av polis i hallen i Alimamy Coles brors lägenhet några månader efter gärningen. Alimamy Cole har sagt sig inte känna igen jackan. Försvaren har framhållit att Alimamy Cole inte använder så stora kläder som den jackan som påträffades hemma hos honom (storlek M). Den invändningen saknar betydelse. Alimamy Cole har sagt att det inte är hans jacka, att han inte sett den eller reagerat på den. Han har, som ovan nämnts, alltså medgett att han bodde i lägenheten i perioder men framhållit att även några av hans vänner, som är kriminella, har bott i

⁵ NFC, Sakkunnigutlåtande 2021-04-20: ”Resultaten talar extremt starkt för att DNA:t kommer från Alimamy Cole (*Grad +4*), om man bortser från möjligheten att det kommer från en nära släkting. Resultaten talar extremt starkt för att DNA:t inte kommer från [Alimamy Coles bror] (*Grad -4*)”.

⁶ NFC, Sakkunnigutlåtande 2021-01-12: ”Resultaten talar extremt starkt för att huvuddelen av DNA:t kommer från Carolina Larsson (*Grad +4*), om man bortser från möjligheten att det kommer från en nära släkting.”

lägenheten tillfälligt. Alimamy Coles DNA fanns på jackans krage⁷. På jackans nederdel fanns två blodbesudlingar med DNA från Wissem Messaoudi⁸. På jackan har också påträffats tändsatspartiklar, varav några har samma sammansättning som konstaterats i urskrap från en av hylsorna på brottsplatsen⁹.

Försvaren har hävdade att man redan genom en jämförelse mellan stillbilder på jackan som gärningsmannen bar och jackan som fanns i Alimamy Coles brors lägenhet kan utesluta att det är samma jacka. Försvaren har då framhållit att snörstoppen i huvan från den gröna jackan i broderns lägenhet har tydligt avvikande färg från resten av jackan och att något sådant inte syns på bilderna av gärningsmannens jacka från övervakningsfilmen. Lika med försvaren anser tingsrätten att det är tydligt avvikande färg på snörstopparna i förhållande till den i övrigt gröna jackan. Inte heller tingsrätten kan se några snörstoppar i avvikande färg på bilderna från gärningen, men bilderna av gärningsmannen är av dålig kvalitet och utesluter inte heller att snörstoppen döljs bakom någon annan del av huvan. Vidare menar försvaren att muddarna vid ärmslutet på gärningsmannens jacka är av avvikande färg från muddarna på jackan från Alimamy Coles brors lägenhet. Enligt tingsrättens mening framgår inte det av bilderna.

Tingsrätten anser tvärtom att likheterna mellan gärningsmannens jacka och jackan som fanns i Alimamy Coles brors lägenhet är tydliga. Några skillnader kan inte noteras. Det kan alltså vara samma jacka. Detta innebär inte i sig att det är samma jacka, men det finns anledning att gå vidare med analysen. Redan likheten talar i viss mån för att det är samma jacka. Utan information om hur många jackor av denna typ som används i Sverige, eller i det närmare området, kan någon närmare värdering av bevisvärdet inte göras.

⁷ NFC, Sakkunnigutlåtande 2021-03-30: "Resultaten talar extremt starkt för att huvuddelen av DNA:t kommer från Alimamy Cole (*Grad +4*), om man bortser från möjligheten att det kommer från en nära släkting. Resultaten talar extremt starkt för att huvuddelen av DNA:t inte kommer från [Alimamy Coles bror] (*Grad 4*)."

⁸ NFC, Sakkunnigutlåtande 2021-03-05: "Resultaten talar extremt starkt för att blodet/DNA:t i båda besudlingarna kommer från Messaoudi (*Grad +4*), om man bortser från möjligheten att det kommer från en nära släkting."

⁹ NFC, Sakkunnigutlåtande 2021-03-05: "Patronhylsorna [som påträffades på brottsplatsen] hade samma kaliber och bottenmärkning och bedöms därmed ha samma typ av tändsatspartiklar. [...] Tre av de påvisade tändsatspartiklarna på jackan [...] har sådan typ av sammansättning som den i tändsatspartiklar från patronhylsan [från brottsplatsen]."

inte har gjort i detta fall. Enligt Sonny Björk är det bara i huvudet som trycket är så högt att s.k. bakåtsprut kan förekomma. Tingsrätten ifrågasätter inte den uppgiften. Det framgår emellertid av den rättsmedicinska utredningen att Wissem Messaoudi träffats av kulor från flera håll, dvs. han har vänt sig om och försökt ta sig från platsen. Enligt Hassan Antar försökte Wissem Messaoudi värja sig och viftade med armarna. Det är då naturligt att tänka sig att blod kunnat skvätta från någon skada, även om det inte skulle vara fråga om s.k. bakåtsprut. Tingsrätten utesluter alltså inte att blod har kunnat skvätta från Wissem Messaoudi i riktning mot skytten.

Försvaren har visat att det på foton på den avlidnes kläder inte finns krutrester. Detta visar enligt försvaren att skotten inte avlossats på nära håll. Enligt åklagaren har någon undersökning av eventuella krutrester på kläderna inte gjorts. Tingsrätten kan inte bedöma om det fanns krutrester på den avlidnes kläder eller betydelsen av det. Osäkerheten faller emellertid tillbaka på åklagaren.

Någon exakt bedömning av hur nära skytten var Wissem Messaoudi vid skottlossningen kan inte göras. Uppgifterna går isär. Det är emellertid av vittnesuppgifterna klart att avståndet mycket väl kan ha varit så kort som, eller mindre än, en meter. Eftersom skytten rörde sig mot Wissem Messaoudi som försökte ta sig ifrån skytten måste det då ha varit möjligt att blod från den skadade Wissem Messaoudi hamnat på skytten.

Försvaren har erbjudit hypotesen att någon som burit jackan vid något tillfälle varit i slagsmål med Wissem Messaoudi och då fått blodbesudlingar på jackan. Försvaren har då pekat på att Wissem Messaoudi rört sig i kriminella kretsar, att han enligt den tidigare flickvännen Carolina Larsson inte backade för en fajt och att Wissem Messaoudi hamnat i bråk tidigare. Eftersom det utifrån DNA-analys inte går att bestämma när eller var jackan besudlades av hans blod kan den möjligheten i och för sig inte – utan att övrig bevisning i målet värderas – uteslutas.

På jackan som fanns i Alimamy Coles brors lägenhet påträffades alltså DNA också från Alimamy Cole. Det innebär att Alimamy Cole antingen avsatt DNA direkt eller att

hans DNA hamnat där genom kontamination. DNA:t fanns på kragen. Enligt forensikern Johan Bélteky undersöks just krage, muddar och nackens insida eftersom man av erfarenhet vet att det är där som bäraren oftast lämnar DNA-spår, s.k. bärar-DNA. Alimamy Cole har förnekat att det är hans jacka och påstått att han inte vet vems det är. Jackan hängde väl synlig när den togs i beslag i den lägenhet där Alimamy Cole bodde periodvis. Det framstår inte som särskilt troligt att han inte skulle känna till den. Någon skyldighet att berätta vad han vet om jackan har han naturligtvis inte som tilltalad. Hans uppgifter förtar dock inte bevisvärdet av att hans DNA har påträffats på jackan, vilket kan förklaras av att han själv har använt den. Av en sammanfattande promemoria angående spaning av Alimamy Cole under perioden 2020-12-18 till 2021-02-18 framgår att ingen setts gå in eller ut med en grön jacka, alltså inte heller Alimamy Cole, under spaningen. Även om spaningen inte skett heltid talar detta emot att det är Alimamy Coles jacka men det visar inte att han inte använde jackan den 2 oktober 2020.

Enligt tingsrättens mening talar fynden av DNA och tändsatspartiklar sammantaget mycket starkt för att Alimamy Cole är gärningsmannen.

Utpökande

Som framgått ovan är det inte någon person som har pekat ut Alimamy Cole som gärningsman eller ens kunnat se ansiktet på skytten.

Alimamy Cole är enligt uppgifter i hans pass 1,71 m lång. Enligt vittnesuppgifter var gärningsmannen längre än så. Lana Vukovic, som befann sig nära händelsen, har i olika förhör lämnat olika uppgifter om gärningsmannens längd: minst 1,85 m, ca 1,80 m och ungefär lika lång som förhørsledaren som var 1,83 m. Samtliga hennes uppgifter anger alltså en längre gärningsman än Alimamy Cole. Det måste dock beaktas att det är svårt att göra exakta bedömningar av längd, särskilt vid ett hastigt händelseförlopp och utan referenspunkter. Skytten hade därutöver en huva över huvudet vilket måste ha byggt på hans längd och kunnat förvirra hennes bedömning, kanske än mer som hon hukade sig ned en stund. Det ska vidare tilläggas att hon i något skede såg gärningsmannen på en elsparkcykel. En förare av elsparkcykel kan mycket väl upplevas

som längre än han är. Vittnesuppgifterna utesluter således inte Alimamy Cole som gärningsman.

Motiv, alternativa gärningsmän och brister i utredningen

Det har inte framkommit att Alimamy Cole hade något motiv att döda Wissem Messaoudi. Det är i och för sig en svaghet i utredningen, men det krävs inte något motiv för att bevisa ett brott. Wissem Messaoudis tidigare flickvän Carolina Larsson har i polisförhör berättat att hon hört rykten om att en viss person skickade någon för att mörda Wissem Messaoudi. Det har nämnts att Wissem Messaoudi skulle ha kopplingar till något gäng och att Alimamy Cole själv umgicks med kriminella, vilket han vidgått. En rimlig förklaring till gärningen – utöver ett misstag eller ett vansinnesdåd – skulle kunna vara att Alimamy Cole åtagit sig att skjuta Wissem Messaoudi åt någon annan. Det finns inte något positivt stöd för detta. I Wissem Messaoudis väska fanns i och för sig så mycket som drygt 21 000 kr i kontanter vid gärningen, vilket kan tyda på att han gjorde affärer som inte skulle synas för myndigheter. I två i hemlighet avlyssnade telefonsamtal som har spelats upp vid förhandlingen förefaller Alimamy Cole också dels inte obekant med skjutvapen och patroner, dels, möjligen, prata med en person om ett annat uppdrag att döda eller skada någon. Samtalen är inspelade efter oktober 2020 och har inte med gärningen att göra, utan åklagaren har därigenom velat visa att Alimamy Cole har diskuterat andra potentiella mord och har instruerat andra hur de ska hantera vapen. Alimamy Cole har inte velat kommentera innehållet i samtalen. Dessa omständigheter antyder att gärningen kan vara en uppgörelse mellan kriminella.

Försvaren har pekat på brister i utredningen och namngett alternativa möjliga gärningsmän. Så t.ex. fick polisen tidigt ett anonymt tips om en person som skulle vara gärningsman. Det uppslaget ska enligt försvaren inte ha följts upp förrän mycket sent i utredningen. En annan av försvaren namngiven person, som tidigare är dömd för brott, ska ha bott i Alimamy Coles brors lägenhet och nu vara misstänkt för ett allvarligt våldsbrott. Dessa omständigheter förtar inte bevisvärdet av den övriga utredningen i målet.

Avdelning 3

Under huvudförhandlingen åberopade åklagaren ett kvitto. Försvaren lyfte då frågan om utredningens robusthet, eftersom kvittot, som uppenbart hämtats in av polis tidigare, inte fanns i vare sig förundersökningsprotokollet eller den s.k. slasken. Kvittot hade alltså inte varit tillgängligt för försvararen. Detta förklarades av åklagare och utredare med att kvittot hämtats in i samband med en finansiell utredning av en tidigare misstänkt som sedan avförts från förundersökningen men att en hänvisning till den utredningen fanns i slasken. Det förefaller ha varit av misstag som kvittot inte kom att föras in i förundersökningsprotokollet och tingsrätten har inte anledning att befara att annan information varit svårtillgänglig för försvararen.

Sammanfattande bedömning

Tingsrätten anser att bevisningen mot Alimamy Cole är övertygande. Särskilt stark bevisning är Alimamy Coles DNA på hylsorna på brottsplatsen och fynden på jackan i Alimamy Coles bostad som liknar den som gärningspersonen hade på sig vid brottet. På jackan finns Alimamy Coles DNA på kragen, Wisssem Messaoudis DNA i blodbesudlingar och tändsatspartiklar vars sammansättning överensstämmer med urskrap från en hylsa på brottsplatsen. Det finns ingenting som talar för att Alimamy Cole inte skulle vara skyldig, låt vara att något motiv inte bevisats. Tvärtom visar utredningen att Alimamy Cole befann sig i området för gärningen, hade tillgång till en elsparkcykel, vilket gärningsmannen använde, och att han, enligt vad som framgår av avlyssningar, i annat sammanhang har pratat om användning av vapen och möjligen om en annan skjutning. Det är sammanfattningsvis ställt utom rimligt tvivel att Alimamy Cole är gärningsman.

Den som uppsåtligen berövar annan livet döms för mord eller, om brottet är att anse som mindre grovt, för dråp (3 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken). Brottet är inte mindre grovt. Alimamy Cole ska därför dömas för mord.

Stämningsansökan den 23 februari 2021 (aktbilaga 49 i B 1041-19)

Vid en husrannsakan i en lägenhet på Tingvallavägen 10 B påträffades en pistol, patroner och narkotika. Alpha Barrie hade kontrakt på den lägenheten. Han lät andra personer bo där, bl.a. Alimamy Cole som är hans sons morbror.

Alimamy Cole har förnekat att det var hans vapen, patroner och narkotika och berättat följande. Det är riktigt att han har bott i lägenheten. Det hade han gjort i någon månad, men de senaste veckorna före husrannsakan, hade han i stället bott hos sin flickvän. Det bodde andra personer i lägenheten men han vill inte berätta vilka.

Lägenheten har beskrivits som bestående av några sovrum, vardagsrum och kök. Enligt polisen Lars Södergård gjordes beslaget av vapnet i det första rummet till höger efter ytterdörren. Fodey Conteh, som bodde i lägenheten vid tiden för husrannsakan, har berättat att Alimamy Cole bodde i det rummet. Han vet inte om Alimamy Cole låste sin dörr men själv hade han ingen nyckel till sitt rum. Alpha Barrie har berättat att de som bodde hos honom inte hade bestämda rum utan alla brukade sova "överallt".

Av beslagsprotokollet från husrannsakan i kombination med förhör med poliserna Karl Strid och Lars Södergård framgår att föremålen låg i en påse i en garderob. Enligt beslagsprotokollet fanns också andra föremål i påsen, bl.a. Alimamy Coles tjänstekort på Hermods, hans utbildningsintyg för truckförare, några brev till Alimamy Cole (med annan adress), besked till Alimamy Cole om att en visstidsanställning upphör och två bankomatkort utställda på personer som är okända för tingsrätten. Alimamy Cole har medgett att det är hans påse. I garderoben fanns andra föremål, bl.a. en skyddsväst.

I en låda i en byrå påträffades Alimamy Coles pass. Det framgår inte av handlingarna som presenterats vilket rum den byrån stod i. Karl Strid har emellertid efter att ha fått se en bild på byrån sagt att det ser ut att vara i samma rum vapnet fanns.

Beslagsprotokollet anger att föremålen är beslagtagna från en annan person än Alimamy Cole. Karl Strid har förklarat detta med att den personen var misstänkt för annat brott vilket fick till följd att en husrannsakan gjordes där han bodde. Detta skulle alltså vara i Alpha Barries lägenhet. Lars Södergård har berättat att han var i lägenheten för att försöka knyta den misstänkta personen och en annan person till lägenheten. Ingenting styrkte emellertid att de hade bott i det aktuella rummet.

Varken fingeravtryck eller DNA har kunnat säkras på vapnet. Såvitt känt har inte patronerna eller narkotikaemballaget undersökts.

Alimamy Cole har inte själv kunnat förklara hur det kommer sig att bl.a. ett vapen fanns i hans påse med hans tillhörigheter. Någon förklaringsbördan kan inte läggas på Alimamy Cole, dvs. avsaknad av rimlig förklaring kan inte tillmätas något bevisvärde mot honom. Alimamy Coles försvarare har emellertid pekat på en namngiven person som ska ha bott i lägenheten, f.ö. samma person som anges i beslagsprotokollet. Den personen var påverkad av narkotika vid gripandet. Alpha Barrie har berättat att han vid ett tillfälle sett den personen visa upp vad han bedömde som en pistol, men det var på långt håll.

Tingsrätten anser att vapnets placering i Alimamy Coles påse med hans personliga tillhörigheter inte kan leda till annan slutsats än att det är Alimamy Coles vapen, om det inte finns något som talar emot det. Att placera ett vapen i någon annans påse med personliga tillhörigheter förefaller vara en mycket osäker gömma, om inte syftet skulle vara att försöka sätta dit den andra personen vilket ingenting talar för. Enligt tingsrättens mening är det ställt utom rimligt tvivel att vapnet, patronerna och narkotikan var Alimamy Coles. Han ska alltså dömas för vapenbrott och narkotikabrott. Narkotikabrottet är ringa.

Vapenbrott finns i flera grader. För vapenbrott av normalgraden bestäms påföljden till fängelse i högst tre år. Om brottet är grovt, döms numera för grovt vapenbrott till fängelse i lägst två och högst fem år. Den 1 december 2020 ändrades kriterierna för bedömningen av om ett brott är grovt. Vid tiden för nu aktuellt brott gällde att det särskilt skulle beaktas om vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats, vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet, innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen, eller gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

I detta fall har åklagaren påstått att vapnet helt saknar legalt användningsområde och har innehafts i en kriminell miljö. Vapnet är en modifierad tårgaspistol men fullt

fungerande för patroner i kaliber 7,65 Browning¹⁰. Det är korrekt att vapnet i och för sig saknar legalt användningsområde. Det har emellertid förvarats undanstoppat i en bostadslägenhet och utan patroner. Anslagsenergin är enligt vapenundersökningen uppmätt till 137 Joule, vilket kan jämföras 493 Joule för polisens tjänstevapen. Anslagsenergin är alltså inte särskilt hög. Poliserna som gjorde husrannsakan har inte beskrivit lägenheten som annat än en vanlig bostadslägenhet. Brottet var sammantaget inte grovt.

Stämningsansökan den 8 maj 2020 (aktbilaga 31 i B 1041-19)

Alimamy Cole har erkänt att han innehade patroner utan att ha rätt till det men hävdar att det är fråga om ett ringa fall och därför inte ska föranleda ansvar. Han har varken kunnat erkänna eller förneka gärningen avseende narkotika.

Alimamy Coles erkännande av gärningen i fråga om patroner stöds av utredningen i övrigt. Det är normalt straffbart enligt 9 kap. 2 § vapenlagen att inneha ammunition utan att ha rätt till det. I ringa fall ska, enligt andra stycket i samma paragraf, inte dömas till ansvar. Enligt motiven ska från det straffbara området undantas innehav av enstaka patroner eller ett helt obetydligt souvenirinnehav och liknande bagatellartade innehav, om inte särskilda omständigheter motiverar annat. Ingenting talar för att innehavet i detta fall var i souvenirsyfte. Det rör sig visserligen inte om ett större antal patroner men inte heller så få att gärningen ändå kan anses ringa. Alimamy Cole ska dömas för brott mot vapenlagen.

När det gäller det påstådda narkotikabrottet justerade åklagaren gärningsbeskrivningen vid huvudförhandlingen på så sätt att han ändrade platsen för brottet från Buregatan 5A till Buregatan 5G. Detta föranleddes av att Alimamy Cole sa sig inte ha någon anknytning till den förstnämnda adressen och att han är osäker på om den ens finns. Alimamy Cole har dock uppgett att polisen vid husrannsakan hos honom, när han bodde hos sin mamma på Buregatan 5G, berättade att man, utöver de patroner som nyss nämnts, även hittade narkotika. Beslagsprotokollet avseende patronerna anger adressen Buregatan 5G, är upprättat av samma befattningshavare och bara fem

¹⁰ NFC, Vapenundersökning 2020-04-16

minuter från beslaget av narkotika. I beslagsprotokollet rörande narkotika anges visserligen adressen Buregatan 5A men också att beslaget togs från Alimamy Cole. Av beslagsprotokollet framgår vidare att narkotikan låg på olika platser i ”Alimamys sovrum”. Beslaget måste alltså ha gjorts hos Alimamy Cole. Enligt tingsrättens mening är det då klarlagt att narkotikan fanns på Buregatan 5G. Åtalet är därför styrkt även i denna del. Brottet är inte ringa.

Alimamy Cole har erkänt gärningarna enligt åtalpunkt 2.1–2.3. Hans erkännande stöds av utredningen i övrigt. Han ska därför dömas för rattfylleri, olovlig körning, grovt brott, och ringa narkotikabrott.

Påföljd

Alimamy Cole döms nu för mord, vapenbrott, narkotikabrott, rattfylleri, olovlig körning och ringa narkotikabrott. Det är mordet som blir avgörande för påföljden.

Påföljden för mord är enligt 3 kap. 1 § brottsbalken fängelse på viss tid, lägst tio och högst arton år, eller på livstid. Som skäl för livstids fängelse ska det särskilt beaktas om gärningen föregåtts av noggrann planering, präglats av särskild förslagenhet, syftat till att främja eller dölja annan brottslighet, inneburit svårt lidande för offret eller annars varit särskilt hänsynslös. Denna lydelse av bestämmelsen trädde i kraft den 1 januari 2020. I förarbetena till lagändringen (prop. 2018/19:138) anges bl.a. följande. Syftet med lagändringen är att straffet för mord ska skärpas genom att livstids fängelse ska kunna komma i fråga i betydligt större utsträckning än vad som nu är fallet. Det finns skäl att framöver bestämma straffet till livstids fängelse i fall av uppsåttligt dödande som i dag bestraffas med fängelse 15-18 år. Domstolen ska göra en helhetsbedömning av samtliga omständigheter som är relevanta för straffmätningen. Det ska också beaktas att dessa kan föreligga i olika grad. Straffmätningen kan resultera i ett tidsbestämt straff, trots att det finns omständigheter som talar för ett livstidsstraff. Så kan t.ex. vara fallet om det samtidigt finns förmildrande omständigheter av viss styrka. I omständigheten att gärningen inneburit svårt lidande för offret, en omständighet som särskilt ska beaktas som skäl för livstids fängelse, inryms ett antal ytterligare faktorer, såsom att gärningen har haft karaktär av avrättning.

Mordet har haft karaktären av en avrättning. Wissem Messaoudi sköts med flera skott. Av filmsekvenser och bilder från mordet jämte vittnesuppgifter framgår vidare att mordet ägde rum vid en busshållplats med personer såväl inne i bussen som utanför, däribland ett barn i en barnvagn. Att avlossa flera skott mot en person som befinner sig i omedelbar närhet till andra personer utgör en risk för att även dessa ska träffas och skadas. I detta fall har gärningsmannen rört sig under skottlossningen och, såvitt framgår av en undersökning av bussen, även träffat den. Risken att han skulle träffa någon annan måste ha varit uppenbar. Gärningen har mot den bakgrunden varit särskilt hänsynslös. Dessa omständigheter talar för att påföljden ska bestämmas till fängelse på livstid. Det finns inte några förmildrande omständigheter. Påföljden ska vid dessa förhållanden bestämmas till fängelse på livstid.

Skadestånd

Vid angiven utgång i fråga om skuld är Alimamy Cole skyldig att ersätta den skada han orsakat.

Alimamy Cole har, som i och för sig skäligen belopp, godtagit yrkandena om psykiskt lidande som därför ska utgå.

Alimamy Cole har vidare godtagit av Samia Messaoudi yrkat belopp om 750 kr för vårdkostnader.

Alimamy Cole har inte heller ifrågasatt kostnaden som Samia Messaoudi haft för flygbiljetter till begravningen i Tunisien men däremot att detta är en ersättningsgill kostnad. Ersättning när personskada har lett till döden ska betalas för bl.a. begravningskostnad och, i skälig omfattning, annan kostnad till följd av dödsfallet (5 kap. 2 § 1 st. 1 p. skadeståndslagen). Kostnad för transport till begravning i utlandet och närståendes resor dit bör vara en ersättningsgill kostnad. Alimamy Cole ska alltså betala yrkat belopp till Samia Messaoudi.

Avdelning 3

Dahbi Messaoudi har sagt att det yrkade beloppet 12 000 kr för kostnader i samband med begravningen är i underkant och avser mat och transport av den avlidne. Han har, utöver förhören med sig själv och Samia Messaoudi, inte presenterat något underlag för kostnaderna. Han har då inte visat att han haft kostnader. Yrkandet kan inte bifallas i den delen.

Inkomstförlust är i sig en ersättningsgill kostnad. Tingsrätten godtar de av Dahbi Messaoudi och Samia Messaoudi presenterade beräkningarna av inkomstförlust.

Om sättet för ränteberäkning råder inte tvist.

Eftersom Wided Messaoudi har återkallat sitt skadeståndsanspråk ska målet skrivas av i den delen.

Övrigt

Alimamy Cole ska kvarbli i häkte till dess hans straff kan börja verkställas eller annat beslutas. Det finns fortfarande risk för att Alimamy Cole avviker eller på något annat sätt undandrar sig lagföring eller straff och att han fortsätter sin brottsliga verksamhet. För mord är det inte föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år och det är inte uppenbart att det inte föreligger skäl för häktning på grund av flyktfara och recidivfara. Skälen för häktning uppväger det intrång som det innebär.

Sekretessen för uppgifter som har lagts fram inom stängda dörrar ska bestå i målet i enlighet med domslutet.

Yrkandena om beslag och förverkande har stöd i lag och ska därför bifallas.

Som åklagaren påpekat har både försvararen och målsägandebiträdet lagt ned många timmar för inläsning av förundersökningsprotokoll. Protokollen är emellertid omfattande och den nedlagda tiden framstår som rimlig. Försvararen har som utlägg begärt ersättning med 10 000 kr för det sakkunniguppdrag han lämnat till Sonny Björk. Försvararen har då hänvisat till en analog tolkning av 17 § rättshjälpslagen. Enligt

tingsrättens mening finns det inte utrymme att inom ramen för ett uppdrag som offentlig försvarare få ersättning av staten för sådan utredning. Den ersättning som har begärts av försvararen, den tidigare förordnade försvararen och målsägandebiträdet är i övrigt skäligen.

På grund av Alimamy Coles ekonomiska förhållanden och den påföljd han döms till ska staten stå för kostnaden för försvarare och målsägandebiträde.

Eftersom Alimamy Cole döms för brott där fängelse ingår i straffskalan ska han betala avgift till brottsofferfonden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-01)

Ett överklagande ställs till Svea hovrätt och ska ha kommit in till tingsrätten senast den 12 juli 2021.

Lennart Christianson

Avräkningsunderlag bifogas

I avgörandet har chefsrådmannen Lennart Christianson samt nämndemännen Pegah Riahi, Georg Leffler, Maj-Britt Lindholm och Göran Mandéus deltagit. Rätten är enig.

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19971017-9137	Datum för dom/beslut 2021-06-21
Efternamn Cole	Förnamn Alimamy

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet

(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2020-04-14	2020-04-28
2021-02-03	2021-02-11
2021-02-03	

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Tingsvägen 11
Telefon
08-561 696 03

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:30

Postadress
Box 940
191 29 Sollentuna

E-post
Malavdelning3.attunda.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.attundatingsratt.domstol.se

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 07
071425

AVRÄKNINGSUNDERLAG
2021-09-07
Stockholm

Aktbilaga 40
Mål nr. B 8398-21

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19971017-9137	Datum för dom/beslut 2021-09-07
Efternamn Cole	Förnamn Alimamy

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2020-04-14	2020-04-28
2021-02-03	2021-02-11
2021-03-05	2021-08-24

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska i vissa fall tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 och 27 § förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

.....
Underskrift

.....
Namnförtydligande

Dok.Id 1727871

Postadress Box 2290 103 17 Stockholm	Besöksadress Birger Jarls Torg 16	Telefon 08-561 670 00 08-561 670 50 E-post: svea.hovratt@dom.se Webb: www.svea.se	Telefax	Expeditionstid måndag–fredag 09:00–16:30
---	---	--	----------------	---

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se

Transumt ur protokoll från huvudförhandlingen i Högsta domstolen den 22 och 23 november 2022.

När målet ropas på inställer sig inte Alimamy Cole.

Ordföranden redogör för följande omständigheter.

Tingsrätten meddelade dom den 21 juni 2021 och Alimamy Cole dömdes då för bl.a. de brott som nu är i fråga. Påföljden bestämdes till livstids fängelse och det beslutades att Alimamy Cole skulle kvarbli i häkte. Alimamy Cole överklagade domen till hovrätten.

Hovrättens förhandling pågick mellan den 19 och 24 augusti 2021. Den 24 augusti försattes Alimamy Cole på fri fot. Den 7 september meddelade hovrätten dom där Alimamy Cole frikändes från åtalet för mord. Påföljden för resterande brott bestämdes till fängelse i tio månader.

Den 5 oktober 2021 överklagade riksåklagaren, även för målsägandenas räkning, domen beträffande åtalet för mord till Högsta domstolen. Samma dag överklagade även Alimamy Cole beträffande ansvar för vapenbrott och brott mot vapenlagen samt beträffande påföljden.

Högsta domstolen meddelade prövningstillstånd den 8 december 2021.

Den 7 januari 2022 inkom Alimamy Cole med ett svaromål på riksåklagarens och målsägandenas ändringsyrkanden.

I februari 2022 kallade Högsta domstolen till huvudförhandling den 10 och 11 maj. Då Alimamy Cole inte svarade på kallelsen uppdrogs åt stämningssman att delge honom kallelsen.

Stämningssmannen lyckades inte delge Alimamy Cole kallelsen och förhandlingen ställdes därför in. Av redovisning från stämningssmannen framgår bl.a. att Alimamy Cole söktes på sin folkbokföringsadress men att han, enligt uppgift från en anhörig på adressen, flyttat. Några ytterligare kontaktuppgifter har inte gått att få via de uppgifter som funnits tillgängliga i målet, vid slagningar i register eller vid kontakt med anhöriga. Av stämningssmannens redovisning framgår också att Alimamy Cole, enligt inhämtade uppgifter från passagerarlistor, lämnat Sverige den 16 september 2021. Han åkte då till Sierra Leone. En återresa till Sverige var bokad till den 4 december 2021. Enligt uppgifter i passagerarlistor har återresan inte utnyttjats och det finns inga andra uppgifter om att han har återvänt.

Högsta domstolen beslutade att sätta ut målet på nytt och kallelser till dagens förhandling skickades ut i juni 2022. Även till denna förhandling fick en stämningssman i uppdrag att delge Alimamy Cole kallelsen. Inte heller denna gång lyckades stämningssmannen delge kallelsen och i underlaget, som inkom till Högsta domstolen i augusti 2022, framkommer att Alimamy Cole saknar känt hemvist såväl inom som utom riket.

Några uppgifter till hjälp för delgivningen har inte gått att få från vare sig riksåklagaren eller Alimamy Coles försvarare och ombud.

Högsta domstolen beslutade den 9 september 2022 att Alimamy Cole ska delges kallelsen till dagens förhandling genom kungörelse. Sådan delgivning har också skett.

Av kallelsen framgår att Alimamy Cole ska komma personligen till förhandlingen. Han är kallad vid äventyr av förfall, vite och hämtning. Han är också upplyst om att målet kan komma att avgöras även om han inte kommer.

Av i tingsrätten inhämtad personalia framkommer av ett frivårdsyttrande, daterat den 23 februari 2021, bl.a. att Alimamy Cole bott i Sverige med sin mamma och syskon sedan tre års ålder. Alimamy Cole är svensk medborgare.

Parterna har i Högsta domstolen åberopat samma bevisning som i underrätterna och ingen ny bevisning är åberopad.

Ordföranden frågar parterna om deras inställning till frågan om det föreligger hinder för förhandling samt om Alimamy Coles överklagande ska förklaras förfallet.

Enligt riksåklagaren föreligger det inte hinder för förhandling och målet kan tas till avgörande i Alimamy Coles utelägenhet. Det har inte framkommit några särskilda omständigheter som talar för att Alimamy Cole har laga förfall för sin frånvaro. När det gäller målet i den del där Alimamy Cole är klagande är huvudregeln att överklagandet ska förfalla men Högsta domstolen kan pröva målet i Alimamy Coles frånvaro.

Försvaren uppger att han inte har kunnat få tag i Alimamy Cole och att han därmed inte kan avge någon inställning i frågan om målet kan prövas i dennes frånvaro. Enligt NJA 2021 s. 960 ska bedömningen göras efter en

intresseavvägning och det går inte att utgå från att Alimamy Cole frivilligt avstått från sin rätt att delta. När det gäller Alimamy Coles eget överklagande kan detta avgöras även i hans frånvaro och överklagandet ska inte förklaras förfallet.

[---]

BESLUT

Delgivning till förhandlingen m.m.

Alimamy Cole är i behörig ordning delgiven kallelse att personligen inställa sig till dagens förhandling. Han har dock inte infunnit sig. Det saknas anledning anta att Alimamy Cole har giltig ursäkt för att inte komma till förhandlingen.

Riksåklagarens och målsägandenas överklaganden kan prövas

När det gäller frågan om Alimamy Coles personliga frånvaro utgör hinder för Högsta domstolen att ta målet till avgörande i den del där han är motpart gör domstolen följande överväganden.

Om det är åklagaren som har överklagat hovrättens dom får Högsta domstolen enligt 51 kap. 21 § fjärde stycket jämförd med 55 kap. 15 § första stycket 2 rättegångsbalken avgöra målet trots att den tilltalade har uteblivit eller inställt sig endast genom ombud, om vite har förelagts eller om den tilltalade ska hämtas till rätten och hämtning inte kan ske. Lagen anger inte några andra förutsättningar för att en huvudförhandling i Högsta domstolen ska få genomföras utan den tilltalades personliga närvaro. Frågan får bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

För bedömningen av om målet kan avgöras trots att Alimamy Cole inte har inställt sig personligen får kravet i 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen på att en rättegång ska genomföras rättvist betydelse, liksom de krav på en rättvis rättegång som följer av artikel 6 i Europakonventionen. Utmärkande för en rättvis rättegång är bl.a. principen om ett kontradiktoriskt förfarande, som innebär att en part måste ha möjlighet att lägga fram bevisning samt få kännedom om allt material i processen och framföra sina synpunkter på detta.

Till de grundläggande rättigheterna hör enligt dessa bestämmelser också kravet på att rättegångar genomförs inom skäligen tid, vilket innebär att domstolar har en allmän skyldighet att föra handläggningen av mål framåt och verka för att mål avgörs så snart det kan ske. Det gäller i synnerhet när det finns andra enskilda, t.ex. målsägande, som drabbas av att handläggningen av målet drar ut på tiden. Effektivitetsintresset får i det enskilda fallet emellertid aldrig ges sådan vikt att det leder till att den tilltalades grundläggande rätt till en rättvis rättegång åsidosätts.

Utredningen är densamma som i tingsrätten och hovrätten. Högsta domstolen kommer att ta del av den muntliga bevisningen genom uppspelning av ljud- och bildupptagningar från tingsrätten. För det fall Alimamy Cole fälls till ansvar för den åtalade gärningen kan endast fängelse komma i fråga som påföljd. Alimamy Coles närvaro är därför inte påkallad av utredningsskäl.

Som regel är den tilltalades personliga närvaro nödvändig, oavsett utredningsläget, när det kan bli fråga om en betydande straffskärpning i förhållande till den lägre instansens dom. Av viss betydelse är också utgången i den instansen, dvs. om den tilltalade där frikändes eller endast delvis fälldes till ansvar.

Högsta domstolen har i rättsfallet ”Hovrättens kungörelsedelgivning” NJA 2021 s. 960 framhållit att om den tilltalades frånvaro kan ses som ett uttryck

för ett frivilligt avstående från att delta personligen vid förhandlingen, är utrymmet för att genomföra förhandlingen större än om så inte är fallet. Om den tilltalade har varit medveten om att det pågick ett straffrättsligt förfarande och han eller hon har gjort sig oanträffbar eller på annat sätt har bidragit till en situation som omöjliggör en personlig inställelse, kan kravet på personlig närvaro ibland efterges och detta även om en eventuell straffskärpning skulle kunna antas bli mycket betydande.

Alimamy Cole har friats av hovrätten. Om han skulle fällas till ansvar för den åtalade gärningen riskerar han att dömas till ett mycket långvarigt fängelsestraff. Dessa omständigheter talar för att hans personliga frånvaro utgör hinder mot att genomföra huvudförhandlingen och att avgöra målet. Mot detta ska följande omständigheter ställas.

Som har framgått är Alimamy Coles personliga närvaro inte nödvändig av utredningsskäl. Han är väl medveten om de frågor som nu ska prövas och har personligen deltagit vid huvudförhandlingarna i både tingsrätten och hovrätten.

Enligt uppgifter från stämningssmannen lämnade Alimamy Cole landet för drygt ett år sedan. Trots att han är svensk medborgare, har bott här sedan tre års ålder och har sin familj här har han, såvitt känt, inte återvänt hit. Det är uppenbart att han vid sin utresa från Sverige kände till att domen kunde komma att överklagas av riksåklagaren och målsägandena. Till detta kommer att han har svarat på motparternas överklaganden. Vidare har han beviljats prövningstillstånd med anledning av sitt eget överklagande. Mot denna bakgrund kan det, särskilt i ljuset av hans starka anknytning till Sverige, tas för givet att han har kännedom om det mål som nu pågår i Högsta domstolen.

Med hänsyn till dessa omständigheter kan den slutsatsen dras att Alimamy Cole medvetet håller sig undan. Han har anledning att räkna med att domstolen kan komma att genomföra förhandlingen även om han inte inställer sig. Förhållandena är därmed sådana att han måste anses ha avstått från sin rätt att delta personligen vid förhandlingen.

Huvudförhandling i Högsta domstolen har ställts in vid ett tillfälle och det finns inte anledning att anta att förutsättningarna för att hålla huvudförhandling med Alimamy Cole närvarande skulle förbättras om även dagens förhandling ställs in. Vidare finns det ett starkt intresse av att målet avgörs så snart det kan ske. Till detta ska läggas att Alimamy Coles intressen vid förhandlingen kan tillvaratas av hans offentliga försvarare som också är ombud för honom.

Mot denna bakgrund finns det förutsättningar för Högsta domstolen att genomföra huvudförhandlingen i den del av målet där Alimamy Cole är motpart, trots att han inte är personligen närvarande.

Alimamy Coles överklagande ska inte förklaras förfallet

När det gäller Alimamy Coles eget överklagande kan det konstateras att han har kallats att personligen inställa sig till förhandlingen. Av kallelsen framgår att hans överklagande kan förfalla om han inte kommer till förhandlingen eller om han inställer sig endast genom ombud. Av 51 kap. 21 § första stycket jämförd med 55 kap. 15 § första stycket 2 rättegångsbalken följer att ett överklagande i en situation som den aktuella förfaller, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Med hänsyn till att både riksåklagaren och försvaret angett att det finns förutsättningar för att pröva överklagandet och då prövningen nu sker i

Högsta domstolen efter att domstolen meddelat prövningstillstånd, finns förutsättningar för att pröva även Alimamy Coles överklagande. Överklagandet ska därmed inte förklaras förfallet.

Skiljaktig mening i frågan om riksåklagarens och målsägandenas överklaganden kan prövas

Justitierådet Petter Asp är skiljaktig och anför följande.

I ”Hovrättens kungörelsedelgivning” NJA 2021 s. 960 anger Högsta domstolen att den tilltalades personliga närvaro i princip alltid är motiverad i de fall det är aktuellt att skärpa ett utdömt fängelsestraff eller att döma den som har frikänts till ett sådant straff (se p. 17 och 28). I sammanhanget framhåller domstolen att förtroendet för rättsordningen kan ta skada av att den tilltalade i sin frånvaro döms till en mycket ingripande påföljd (se p. 27 med hänvisning).

Om den tilltalades frånvaro kan ses som ett uttryck för ett frivilligt avstående från rätten att delta vid förhandlingen är visserligen utrymmet för att genomföra förhandlingen större än om så inte är fallet (se p. 29 i ”Hovrättens kungörelsedelgivning”), men utrymmet kan inte anses vara obegränsat.

För att det i ett fall som detta – där den tilltalade har frikänts i lägre rätt och det i högre rätt kan bli aktuellt att utdöma ett livstidsstraff – ska finnas utrymme att genomföra en förhandling i den tilltalades frånvaro måste det krävas alldeles särskilda omständigheter. Sådana omständigheter kan inte anses föreligga enbart på den grunden att Alimamy Cole får förutsättas känna till att målet handläggs i Högsta domstolen och inte har inställt sig till förhandlingen. Det föreligger därför hinder mot huvudförhandling.

Det kan tilläggas att det förhållandet att Högsta domstolen har en särskild roll i rättssystemet – med en i huvudsak prejudikatbildande funktion – gör att utrymmet för att tillmäta lagföringsintresset avgörande betydelse generellt sett måste anses vara mindre i Högsta domstolen än i hovrätten. Vikten av att en ytterligare prövning kommer till stånd måste – också i fall där prövnings-tillstånd har beviljats – ses i ljuset av att systemet bygger på att det normalt inte finns någon möjlighet till prövning i mer än två instanser.
